

1. TEKSTUALNA DOKUMENTACIJA

1.1 TEHNIČKI OPIS INSTALACIJE

1. LOKACIJA INSTALACIJE

Stabilna automatska instalacija za gašenje požara vodom – sprinkler instalacija predviđena je za gašenje požara u objektu Arhitektonskog fakulteta u Podgorici.

2. OPIS INSTALACIJE

Sprinkler instalacija spada među najefikasnije instalacije za gašenje požara. To je automatska stabilna instalacija za gašenje požara rasprskavajućim mlazom vode, koja u pripremnom položaju prije aktiviranja ima zatvorene mlaznice, koje se otvaraju na određenoj povišenoj temperaturi i na taj način započinje automatsko aktiviranje instalacije. Cjevovodi koji dovode vodu do mlaznica su pod stalnim pritiskom vode. Gašenje požara se vrši određenim brojem mlaznica, zavisno od brzine širenja požara. Pored gašenja, pri aktiviranju sprinkler instalacije istovremeno vrši i dojavu požara davanjem alarmnog signala.

3. TIP INSTALACIJE

Usvojena je mokra sprinkler instalacija, jer u objektu koji se štiti ne postoji mogućnost zamrzavanja vode u cjevovodima. Prostorija za smještaj opreme obezbijedena je od niskih temperatura. Cjevovodi mokre sprinkler instalacije su stalno napunjeni vodom pod pritiskom. Od trenutka aktiviranja instalacije, trenutno dolazi voda do mjesta gdje se pojavio požar.

4. OSNOVNI ELEMENTI INSTALACIJE

Sprinkler instalacija se sastoji od sledećih elemenata:

- pumpno postrojenje za povišenje pritiska u instalaciji (1 radna pumpa + 1 rezervna pumpa + jockey pumpa za održavanje pritiska u instalaciji u režimu bez požara);
- mokri sprinkler alarmni ventil;
- cijevna mreža na kojoj su postavljene sprinkler mlaznice;
- sprinkler mlaznica – viseće;
- dovodni cjevovod;
- ostala prateća armatura.

5. SPRINKLER PODSTANICA

Sprinkler podstanica se nalazi u sklopu objekta, na nivou suterena (dato grafičkom dokumentacijom). Temperatura u sprinkler stanici mora biti iznad +5°C.

Za povišenje pritiska u cjevovodnoj mreži sprinkler sistema predviđeno je monokompaktno pumpno postrojenje koje se sastoji od 1 elektro pumpe (radne), 1 elektro pumpe (rezervne) i jedne džokej pumpe, za održavanje pritiska u cjevovodnoj mreži. Ova prostorija je obezbijedena od niskih temperatura.

Rad pumpi:

- džokej pumpa (pumpa za održavanje pritiska u cjevovodnoj mreži) se posredstvom automatike sa presostatima uključuje kada pritisak u instalaciji dostigne određenu vrijednost, a isključuje se kada poveća pritisak u instalaciji na određenu vrijednost;

- elektro pumpa (radna) se posredstvom automatike sa presostatima uključuje kada pritisak u instalaciji dostigne određenu vrijednost. Onog trenutka kada startuje ova pumpa mora se automatski ugasi džokej pumpe. Rad elektro pumpe znači da imamo stanje požara pa automatsko isključivanje rada ove pumpe ne smije postojati, tj. rad ove pumpe se može samo ručno prekinuti. Takođe ne smije postojati ni zaštita pumpe od rada "na suvo";

- elektro pumpa (rezervna) se posredstvom automatike sa presostatima uključuje ako radna pumpa iz bilo kog razloga nije uspjela da startuje. U trenutku kada pritisak u instalaciji dostigne određenu vrijednost. Rad elektro pumpe znači da imamo stanje požara pa automatsko isključivanje rada ove pumpe ne smije postojati, tj. rad ove pumpe može biti samo ručno prekinut. Takođe ne smije postojati ni zaštita pumpe od rada "na suvo".

Signali pumpi:

Svi signali, dobijeni od monokompaktnog pumpnog postrojenja, moraju biti dati u okviru sistema za nadzor i upravljanje.

- džokej pumpe
  - rad džokej pumpe
  - kvar džokej pumpe
- elektro pumpa (radna)
  - spremna za rad
  - neuspjeli start
  - rad elektro pumpe
- elektro pumpa (rezervna)
  - spremna za rad
  - neuspjeli start
  - rad elektro pumpe

Signali od ovalnih zasuna:

Mikroprekidači na ovim ovalnim zasunima treba da daju, u okviru sistema za nadzor i upravljanje ili sistema za dojavu požara, signal ako ventil nije u odgovarajućem položaju.

Signal presostata mokrog sprinkler ventila:

Presostat sprinkler ventila daje signal da je podignuta klapna mokrog sprinkler ventila. Ovakav signal znači moguć požar jer klapna sprinkler ventila može biti malo otvorena usled zaglavljivanja klapne sprinkler ventila. Zbog mogućnosti da se desi takva situacija, ovaj signal se šalje protivpožarnom sistemu. Ovaj signal treba da indukuje interni alarm u prostoriji sistema za nadzor i upravljanje. Akcije koje moraju uslijediti moraju biti adekvatne za stanju požara, ali bez izvršnih funkcija protivpožarne centrale (primjer: obaranje protivpožarnih klapni)

Signali indikatora protoka:

Indikator protoka je uređaj koji usled kretanja vode kroz cijev (u jednom smjeru) daje kontakt koji se prenosi ka protivpožarnoj centrali i prema automatskim ventilima sa elektro pogonom. Ovakav signal se tretira kao siguran požar. Izvršne funkcije protivpožarne centrale moraju biti adekvatne stanju požara. Indikator protoka se nalazi na horizontalnom dijelu cjevovoda, i to na dovodnom cevovodu iz sprinkler pumpne stanice. Za ovaj sistem predviđeno je četiri indikatora protoka.

Priključak za vatrogasno vozilo:

je priključak koji se nalazi na prizemnom nivou objekta, na oko 1.0 m iznad nivoa terena, i on je još jedna mjera sigurnosti, koja omogućava da se vatrogasno vozilo priključi na sprinkler sistem i da na taj

način gasi požar. Ova dodatna mjera sigurnosti je predviđena u slučaju da u sistemu nema dovoljno vode.

Alarmna mokra sprinkler stanica:

sadrži nepovratnu klapnu koja je u zatvorenom položaju usled jednakih pritisaka uzvodno i nizvodno od klapne. Ovo uravnoteženje pritisaka se obavlja preko bajpasnom klapnom. U slučaju požara, ampula sprinkler mlaznice puca. Pritisak iznad klapne (nizvodno) pada, omogućujući klapni da se otvori i propusti potrebnu količinu vode do sprinkler mlaznica. Detaljnije objašnjenje je dato tačkom 8. Način rada instalacije.

6. MREŽA CJEVOVODA

Mreža cjevovoda ima osnovnu funkciju da spaja sprinkler mlaznice sa izvorom vode, osiguravajući osnovne potrebne parametre – količinu vode i pritisak. Vodi se tako da se pokrije cijela površina koja se štiti. Izrađuje se od crnih bešavnih cijevi.

Cijevi se međusobno spajaju mehaničkim spojcama iznad prečnika DN50 a za DN50 i manje prečnike, spajanje je predviđeno pocinkovanim navojnim fittingom prema preporukama CEA 4001.

Cjevovodi se vode sa nagibom prema mjestima ispusta, kako bi se mogli isprazniti. Na krajevima magistralnih cjevovoda predviđene su slavine za ispiranje.

Pad iznosi:

- 0,4% za glavne cijevi
- 0,2% za razvodne cjevovode

Način formiranja cjevne mreže ima direktan uticaj na uniformnost pokrivanja štićenog prostora. Praktični uslovi i mogućnosti odredili su raspored cjevne mreže i to u zavisnosti od konstrukcije i namjene objekta. Maksimalni dozvoljeni pritisak u cjevovodu ne smije da pređe vrednost od $p_{max.} = 12$ bar.

7. SPRINKLER MLAZNICE

Sprinkler mlaznice su važan elemenat sprinkler instalacije, jer vrše njeno aktiviranje. One se pri određenoj temperaturi otvaraju, a svojom konstrukcijom omogućavaju rasipanje vode tako da ona ravnomjerno kvasi površinu na kojoj se desio požar.

Sprinkler mlaznica se sastoji od sledećih delova:

- tijela mlaznice
- zatvarača kojeg na sjedištu drži ampula ispunjena ekspanzivnom tečnošću (ampula puca kada temperatura oko mlaznice dostigne vrednost od 68 °C)
- raspršivača učvršćenog na vrhu tijela mlaznice

Sprinkler mlaznice se postavljaju sa deflektorom mlaza okrenutim dole (viseća).

Minimalno dozvoljeni pritisak na sprinkler mlaznici iznosi $p_{min} = 0.35$ bar.

8. NAČIN RADA INSTALACIJE

Cijevna mreža je postavljena tako tako da su mlaznice okrenute dole (viseća).

Cijela instalacija je napunjena vodom pod pritiskom. Svaka mlaznica na svom izlaznom dijelu ima ampulu koja zatvara otvor. Prilikom pojave temperature od 68°C, dolazi do pucanja ampule na mlaznici usled širenja ekspanzione tečnosti koja se nalazi u ampuli. Na taj način se otvara izlaz vodi. Voda udara u deflektor i raspršava se tako da u kružnoj lepezi pokriva površinu koja se štiti. U slučaju da prvo aktivirana sprinkler mlaznica ne uspije da ugasi požar, pa se on proširi, otvaraju se sledeće sprinkler mlaznice u neposrednoj blizini mjesta požara. Usled otvaranja mlaznice pada pritisak u

gornjoj komori sprinkler ventila, podiže se klapna u sprinkler ventilu. Voda iz podstanice protiče ka sprinklerskim mlaznicama. Preko žlijeba u sjedištu sprinkler ventila voda ulazi u cjevovod prema hidrauličkom alarmnom zvonu. Alarmno zvono se nalazi van sprinkler stanice, na visini od oko 2 metra od kote poda. Prilikom kretanja vode u cjevovodima, indikator protoka, daje impuls koji se prenosi na centralu za dojavu požara, a ona zatim daje alarmni signal da je instalacija proradila.

9. SNABDIJEVANJE VODOM SPRINKLER INSTALACIJE

Za pravilan i siguran rad sprinkler instalacije najvažniju ulogu ima sigurno snabdijevanje vodom, dovoljne količine sa potrebnim pritiskom tokom vremena gašenja. Snabdijevanje vodom mora biti pouzdano i ne smije biti ugroženo niskim temperaturama.

Kao neiscrpni izvor vode za sprinkler instalaciju koristiti gradski vodovod.

NAPOMENA: Obzirom da Projektant nije raspolagao sa pisanim Uslovima vodovoda prilikom izrade Projekta, odabrano je pumpno postrojenje za pojačavanje pritiska u instalaciji. Ukoliko prilikom izvođenja radova na instalaciji Investitor obezbijedi važeće garancije od Vodovoda o garantovanom pritisku i oni zadovolje projektne parametre, može se izvesti instalacija bez pumpnog postrojenja.

10. SNABDIJEVANJE PUMPI ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Pumpe sprinkler instalacije treba da se napajaju električnom energijom iz dva izvora, gradske distributivne mreže i dizel agregata.

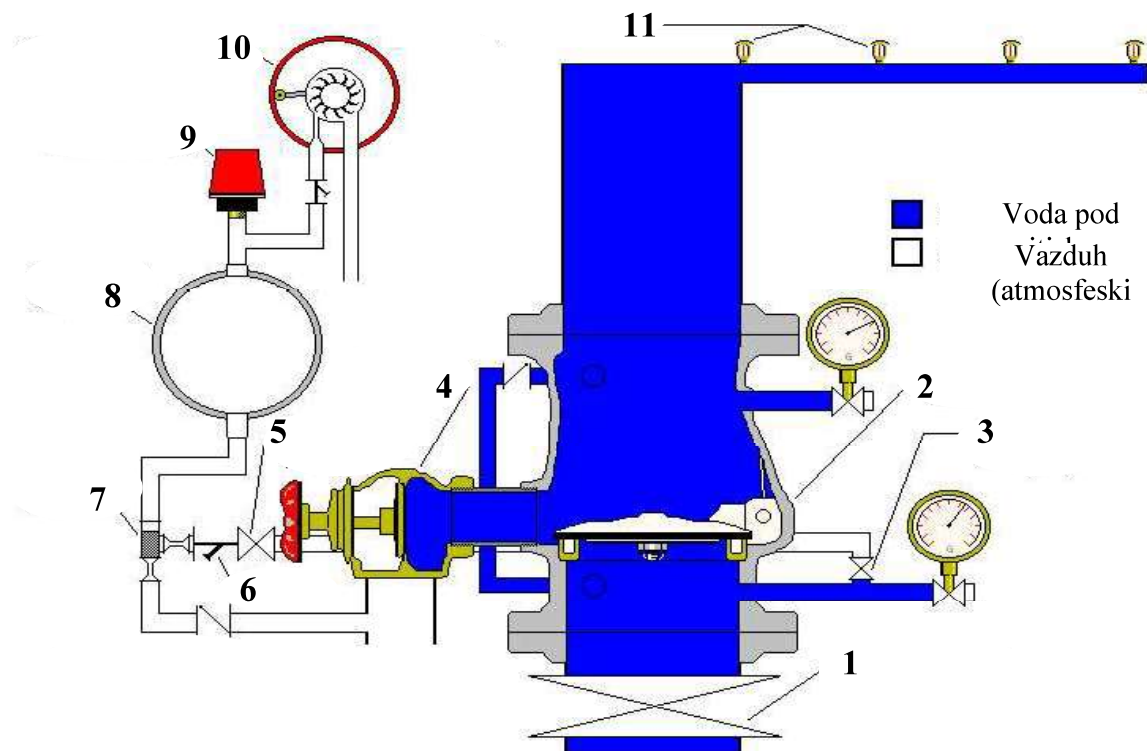
Kablovi koji napajaju električnom energijom pumpe su cijelom dužinom zaštićeni od požara u trajanju od 90 minuta. Način vođenja, način zaštite kao i karakteristike kablova su dati u projektu elektroenergetskih instalacija.

Odgovorni inženjer
Davorin Radošević, dipl.inž.maš.

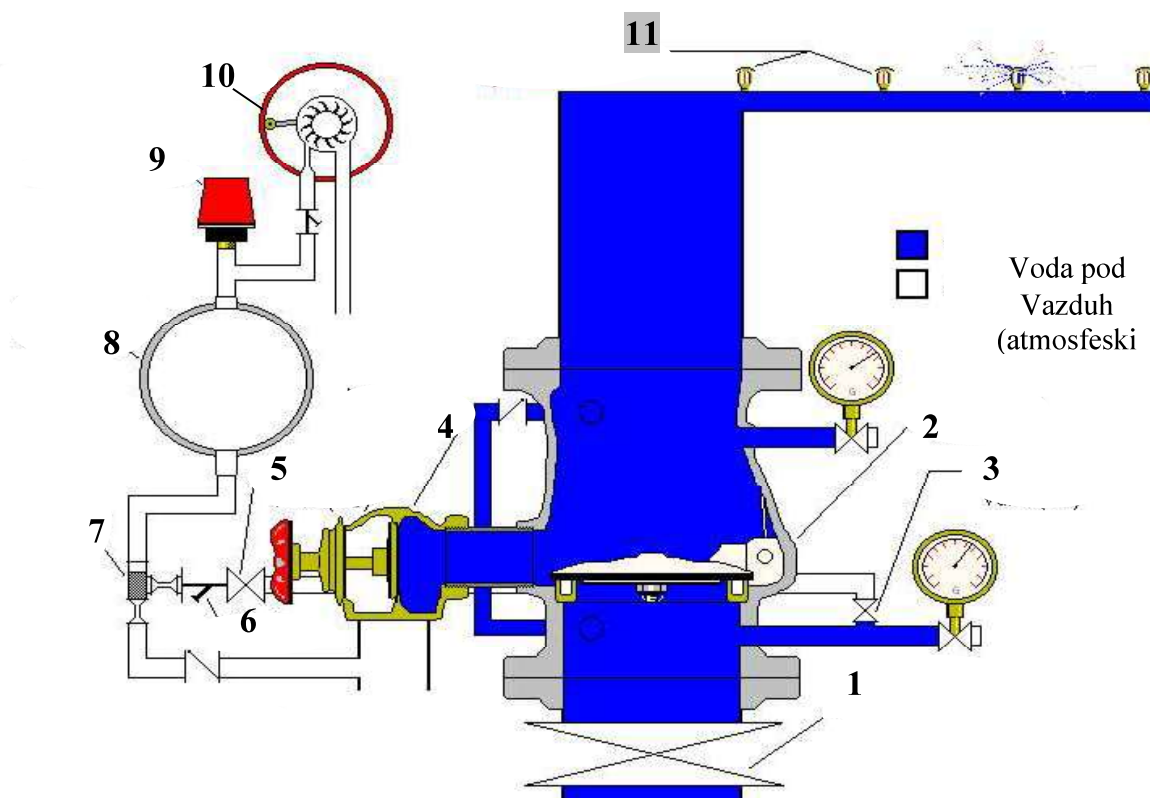
ŠEMATSKI PRIKAZ RADA MOKROG SPRINKLER VENTILA

SISTEM U NORMALNOM STANJU

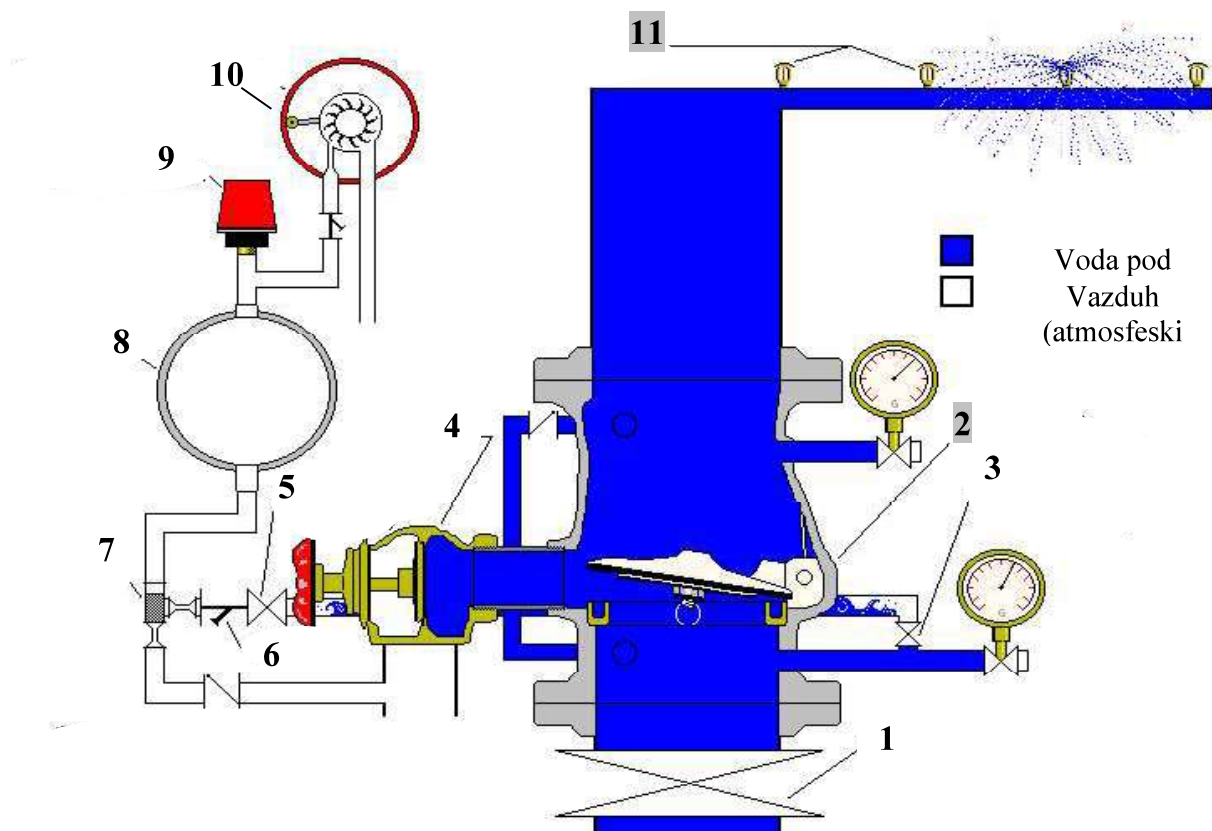
- 1 - Glavni zaporni ventil
- 2 - Klapna sprinkler ventila
- 3 - Ventil za testiranje alarmnog zvona (normalno zatvoren)
- 4 - Glavni drenažni ventil
- 5 - Ventil hidrauličkog alarmnog zvona (normalno otvoren)
- 6 - Odvajač nečistoća
- 7 - Set ograničenog protoka
- 8 - Posuda za eliminisanje lažnog alarma
- 9 - Presostat
- 10 - Hidrauličko alarmno zvono
- 11 - Sprinkler mlaznice

**POČETAK RADA INSTALACIJE
(PUCANJE AMPULE SPRINKLER MLAZNICE)**

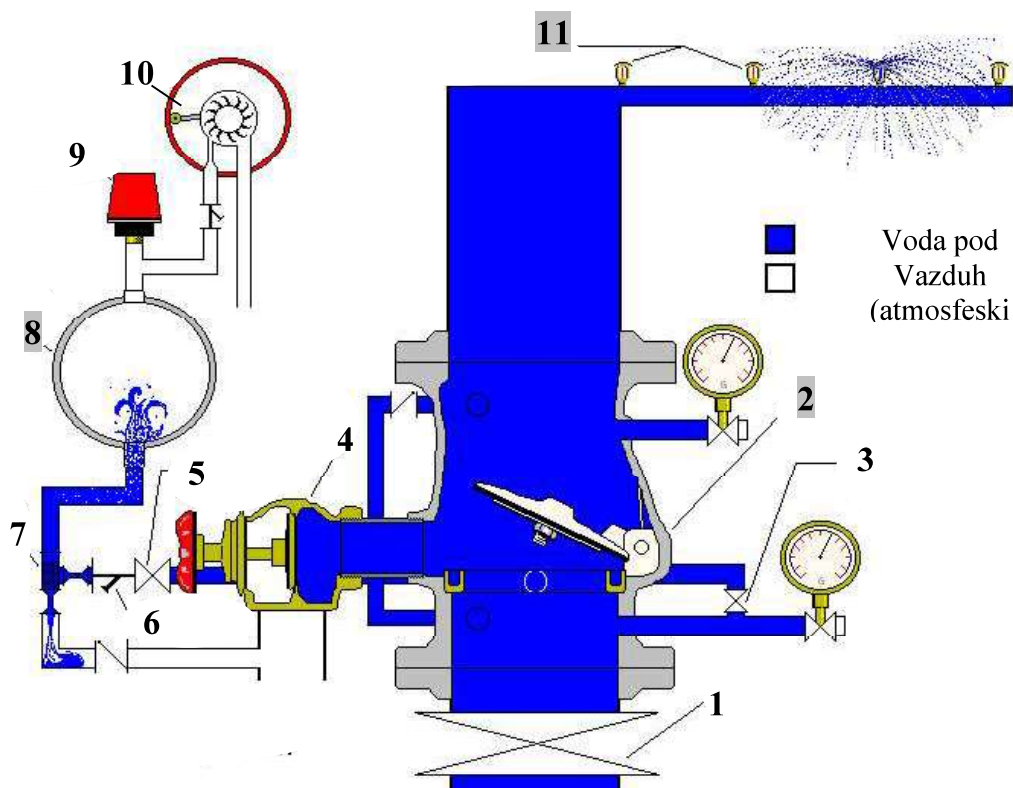
- 1 - Glavni zaporni ventil
- 2 - Klapna sprinkler ventila
- 3 - Ventil za testiranje alarmnog zvona (normalno zatvoren)
- 4 - Glavni drenažni ventil
- 5 - Ventil hidrauličkog alarmnog zvona (normalno otvoren)
- 6 - Odvajač nečistoća
- 7 - Set ograničenog protoka
- 8 - Posuda za eliminisanje lažnog alarma
- 9 - Presostat
- 10 - Hidrauličko alarmno zvono
- 11 - Sprinkler mlaznice (PUCANJE AMPULE SPRINKLER MLAZNICE)

PODIZANJE KlapNE SPRINKLER VENTILA

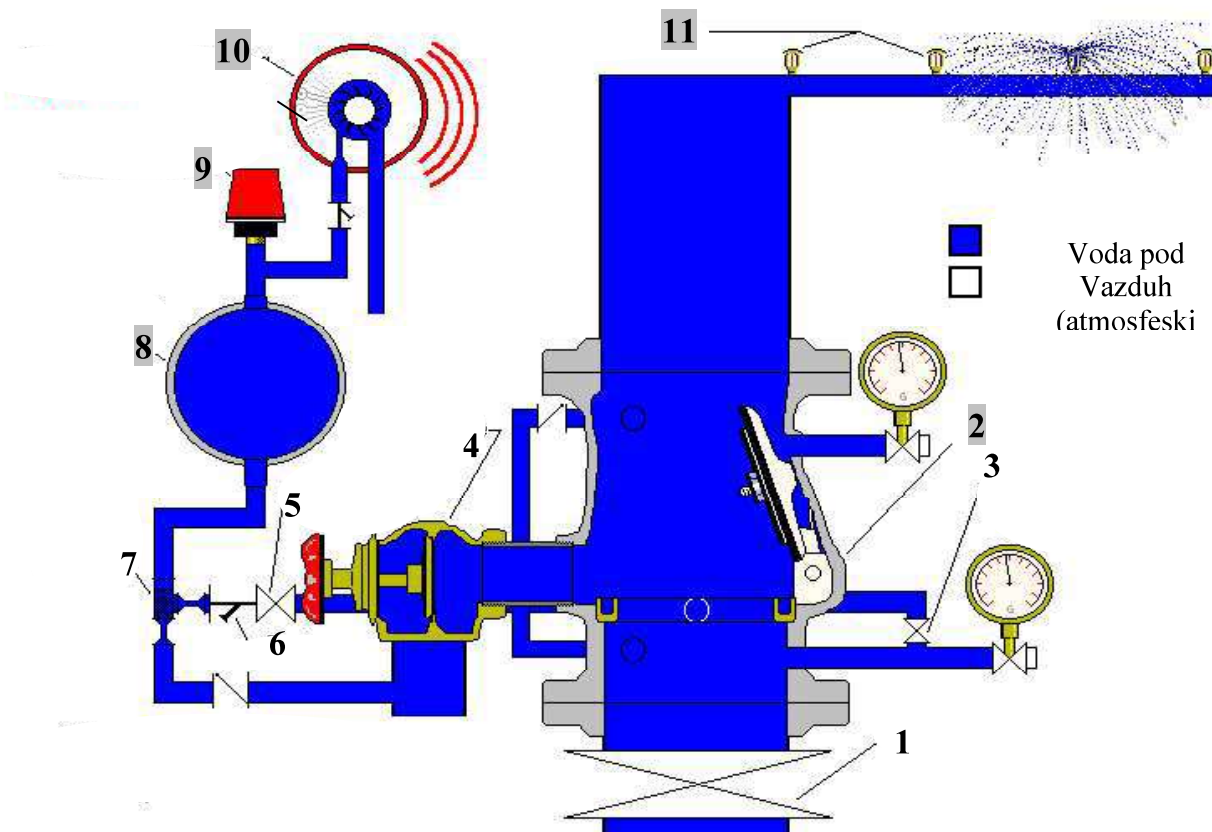
- 1 - Glavni zaporni ventil
- 2 - Klapna sprinkler ventila
- 3 - Ventil za testiranje alarmnog zvona (normalno zatvoren)
- 4 - Glavni drenažni ventil
- 5 - Ventil hidrauličkog alarmnog zvona (normalno otvoren)
- 6 - Odvajač nečistoća
- 7 - Set ograničenog protoka
- 8 - Posuda za eliminisanje lažnog alarma
- 9 - Presostat
- 10 - Hidrauličko alarmno zvono
- 11 - Sprinkler mlaznice

**PUNJENJE POSUDE ZA ELIMINISANJE LAŽNOG ALARMA
(KADA PROTOK KROZ SET OGRANIČENOG PROTOKA POSTANE VEĆI,
POČINJE PUNJENJE POSUDE ZA ELIMINISANJE LAŽNOG ALARMA)**

- 1 - Glavni zaporni ventil
- 2 - Klapna sprinkler ventila
- 3 - Ventil za testiranje alarmnog zvona (normalno zatvoren)
- 4 - Glavni drenažni ventil
- 5 - Ventil hidrauličkog alarmnog zvona
- 6 - Odvajač nečistoća
- 7 - Set ograničenog protoka
- 8 - Posuda za eliminisanje lažnog alarma
- 9 - Presostat
- 10 - Hidrauličko alarmno zvono
- 11 - Sprinkler mlaznice

POČETAK RADA PRESOSTATA I HIDRAULIČKOG ALARMNOG ZVONA

- 1 - Glavni zaporni ventil
- 2 - Klapna sprinkler ventila
- 3 - Ventil za testiranje alarmnog zvona (normalno zatvoren)
- 4 - Glavni drenažni ventil
- 5 - Ventil hidrauličkog alarmnog zvona
- 6 - Odvajač nečistoća
- 7 - Set ograničenog protoka
- 8 - Posuda za eliminisanje lažnog alarma
- 9 - Presostat
- 10 - Hidrauličko alarmno zvono
- 11 - Sprinkler mlaznice

1.2 PROGRAM KONTROLE I OSIGURANJA KVALITETA

OPŠTI USLOVI

1. Prije ustupanja izgradnje investitor utvrđuje podobnost izvođača radova, a zatim ustupa izgradnju objekta nadmetanjem, prikupljanjem ponuda ili neposrednom pogodbom.
2. Investitor i izvođač radova zaključuju Ugovor o izvođenju radova, koji sadrži sledeće:
  - rok početka i rok završetka radova,
  - način naplate izvršenih radova i ugovorene penale,
  - garantni rok,
  - nadzor investitora nad izvođenjem postrojenja,
  - obaveze izvođača da postrojenje izradi prema odobrenom projektu i u skladu sa postojećim standardima, tehničkim uputstvima i normama.
3. Izgradnja se može započeti tek kada investitor pribavi odobrenje za izgradnju objekta.
4. Investitor je dužan da izvođača radova uvede u posao, što naročito obuhvata:
  - predaju gradilišta i prava pristupa gradilištu;
  - obezbeđenje priključaka za struju i vodu, goriva i sl.
  - predaju tehničke dokumentacije;
  - predaju odobrenja za izgradnju objekta;
  - obezbeđenje sredstava za finansiranje izgradnje objekta i plaćanje obaveza, sa pružanjem dokaza o tome.
5. O uvođenju izvođača radova u posao sastavlja se poseban zapisnik i to se konstatuje u građevinskom dnevniku.
6. Izvođač radova vodi na propisan način građevinski dnevnik i građevinsku knjigu, u koje unosi podatke o toku i načinu izgradnje objekta.
7. Izvođač radova prijavljuje gradilište organu uprave, nadležnom za poslove građevinske inspekcije, najmanje 8 dana prije namjeravanog početka izvođenja radova.
8. Izvođač radova je dužan da blagovremeno i detaljno prouči projekat na osnovu koga se izvode ugovoreni radovi i, saglasno pravilima struke, ispita pravilnost tehničkih rešenja.
9. Investitor je dužan da izvođaču pruži tražena objašnjenja o nedovoljno jasnim detaljima tehničke dokumentacije.
10. Izvođač radova nema pravo da mijenja tehničku dokumentaciju. Ako uoči nedostatke u njoj, dužan je da o tome blagovremeno obavijesti investitora.
11. Tehnička dokumentacija može da se mijenja samo uz pristanak investitora i projektanta.
12. Izvođač radova je dužan da pregleda objekat i utvrdi da li su i kako su prema projektu izvedeni svi građevinski radovi, koji su u vezi sa izvođenjem ove instalacije.
13. Ukoliko postoje znatna odstupanja, izvođač je dužan da nedostatke pismeno prijavi investitoru i da traži od investitora prilagođenje projekta.
14. Izvođač radova u toku radova treba:
  - da izvodi radove prema tehničkim propisima, normativima i standardima, koji važe za predmetne instalacije;
  - da ugrađuje materijal koji odgovara propisanim standardima, odnosno koji ima atest izdat od strane stručne organizacije ovlašćene za ispitivanje tog materijala da blagovremeno preduzima mjere za sigurnost objekta, radova, opreme, uređaja i instalacija, radnika, prolaznika, saobraćajnih sredstava, susjednih objekata i okoline;
  - da se pridržava projekata na osnovu kojih je izdato odobrenje za izgradnju objekta;
  - da uredno održava gradilište;

- da svojom kontrolom obezbijedi da se radovi izvode u skladu sa ovim zahtjevima, kako bi se izbjegle štetne posledice, koje se mogu javiti usled nepravilnosti pri izgradnji objekta.
15. Izvođač je dužan da upozori investitora na uočene/utvrđene nedostatke materijala i opreme koji su predvođeni projektom, kao i materijala i opreme koju je investitor nabavio/odabrao.
16. Izvođač je dužan da pruži dokaze o kvalitetu upotrebljenog materijala, opreme i izvedenih radova, kao i da investitoru omogući kontrolu.
17. U toku izvođenja radova izvođač je dužan da primijećene nedostatke otkloni u datom roku.
18. Ugovarač je dužan da blagovremeno obavijesti drugog ugovarača o okolnostima od uticaja na ispunjenje ugovora.
19. Za sve naknadne i nepredviđene radove koji nijesu ugovoreni, a investitor zahtijeva da se izvedu, izvođač će podneti dopunsku ponudu, posle čijeg prihvatanja se radovi mogu izvoditi.
20. Stručni nadzor investitora:
- investitor vrši stručni nadzor nad radovima izvođača radi provjeravanja i obezbjeđenja njihovog urednog obavljanja, naročito u pogledu vrsta, količina i kvaliteta radova, materijala i opreme i previđenih rokova;
  - stručni nadzor vrši lice koje investitor odredi za nadzornog organa, pri čemu o njegovim ovlaštenjima obavještava izvođača;
  - izvođač je dužan da investitoru omogući vršenje stručnog nadzora; sve primjedbe nadzornog organa saopštavaju se u pismenoj formi, preko dnevnika.
21. Osiguranje, uskladištenje i čuvanje opreme i materijala:
- izvođač radova snosi troškove osiguranja opreme, materijala i radova od uobičajenih rizika, do njihove vrednosti;
  - izvođač je dužan da opremu i materijal uskladišti, čuva i održava do ugrađivanja;
  - izvođač snosi troškove obezbjeđenja i čuvanja izvedenih radova i ugrađene opreme i materijala i rizik njihovog oštećenja, uništenja, odnošenja i propadanja.
22. Pipremni i završni radovi:
- izvođač je dužan da o svom trošku organizuje gradilište, izgradi privremene objekte za smeštaj opreme, materijala, alata, radionice i radne snage, kao i da obezbijedi potrebnu mehanizaciju i prevoz radnika i sl.
  - izvođač je dužan da o svom trošku preda investitoru projekat izvedenih radova, koji obuhvata sve izmjene i dopune koje su uslijedile u toku izvođenja radova, u broju primjeraka prema ugovoru;
  - po definitivno izvedenim radovima, izvođač je dužan da o svom trošku izradi šeme i uputstva za rukovanje i održavanje cijele instalacije ili postrojenja, koji su ovjereni od strane projektanta, i da ih preda investitoru, u broju primjeraka prema ugovoru;
  - po završenim radovima izvođač je dužan da o svom trošku povuče svoje radnike sa gradilišta, ukloni preostali materijal, opremu i sredstva za rad, kao i privremene objekte koje je sagradio i očisti objekat i gradilište.
23. Garancija za kvalitet radova
- garantni rok za izvedene radove iznosi 2 (dve) godine, ako ugovorom nije drugačije određeno;
  - izvođač garantuje da su izvedeni radovi, u vrijeme primopredaje, u skladu sa ugovorom, propisima i pravilima struke, i da nemaju mana koje umanjuju njihovu vrijednost ili podobnost za redovnu upotrebu, odnosno namjenu;
  - garantni rok počinje da teče od dana primopredaje izvedenih radova;
  - za ugrađenu opremu važi garancija proizvođača opreme, s tim što je izvođač dužan da svu dokumentaciju o garancijama, zajedno sa uputstvima za upotrebu, pribavi i preda investitoru. Ako je investitor nabavio opremu, dužan je da sam pribavi navedenu dokumentaciju za nju;
  - u toku garantnog roka izvođač je dužan da o svom trošku otkloni u primjerenom roku sve nedostatke koji su nastupili usled toga što se izvođač nije pridržavao svojih obaveza u pogledu kvaliteta radova i materijala;

- ako izvođač ne otkloni nedostatke u primjerenom roku koji mu investitor odredi, investitor može to da povjeri drugom na račun izvođača radova;
- izvođač nije dužan da otkloni one nedostatke koji su nastali kao posljedica nestručnog rukovanja i upotrebe, odnosno nenamjenskog korišćenja instalacije.

24. Primopredaja i konačni obračun izvedenih radova

- po završetku radova izvođač obaveštava investitora da su radovi koji čine predmet ugovora završeni;
- na zahtjev investitora ili izvođača radova, nadležni organ formira komisiju za tehnički pregled izvedenih radova;
- po obavljenom tehničkom pregledu, nadležni organ donosi rešenje o upotrebi objekta, a zatim se pristupa primopredaji objekta i izvedenih radova;
- po primopredaji izvedenih radova vrši se konačni obračun, kojim se raspravljaju odnosi između investitora i izvođača radova i utvrđuje izvršenje međusobnih obaveza;
- konačnim obračunom se obuhvataju svi radovi izvedeni na osnovu ugovora, uključujući viškove i manjkove radova, kao i nepredviđene i naknadne radove; svaki ugovarač snosi troškove svog učešća u izradi konačnog obračuna.

Ovi pogodbeni uslovi su sastavni deo glavnog projekta i u svemu su obavezni za izvođača radova, sem ukoliko nije drugačije regulisano ugovorom između investitora i izvođača.

25. Svi ostali odnosi između investitora i izvođača radova regulišu se ugovorom.

TEHNIČKI USLOVI ZA SPRINKLERSKE INSTALACIJE***UPUTSTVO ZA IZVOĐENJE***

1. Cijelu instalaciju treba montirati prema ovom projektu po dobijanju saglasnosti od nadležnog organa.
2. Sve cijevi, nosače cevovoda i opremu prije montaže treba besprekorno očistiti i zaštititi osnovnom bojom.
3. Proveriti nečistoću cijevi i sa unutrašnje strane, te ukoliko nijesu dovoljno čiste, očistiti ih čeličnom četkom.
4. Svi elementi cijevi, armatura i druga oprema prije ugradnje treba da posjeduje atestiranu dokumentaciju i to cijevi na 16 bara, a armaturu na 10 bara.
5. Spajanje cjevovoda vršiti zavarivanjem i navojnim spojevima.
6. Posle završetka kompletne montaže izvršiti probu instalacije na hidraulični pritisak. Instalaciju treba ispitati na pritisak veći za 50% od radnog pritiska.
7. Probu na traženi pritisak obaviti na sledeći način:
Cijevna mreža je zatvorena sa šprinkler mlaznicama, a na drugom kraju zatvoriti ventil za dovod vode iz mreže.
  - Mrežu napuniti vodom i ozračiti.
  - Ručnom pumpom ostvariti pritisak od 12 bara. Ovaj pritisak držati 24 časa i kontrolisati eventualne padove pritiska.Instalacija je zadovoljila hidrauličnu probu kada u traženom vremenu od 24 časa nije došlo do pada pritiska.
8. Po završetku probe obavezno napraviti zapisnik koji se čuva kao trajni dokument.
9. Posle završene montaže i probe instalacije na hidraulični pritisak, instalaciju ofarbati završnom bojom.
10. Na vidnom mjestu postaviti tablicu sa nadpisom firme izvođača sa godinom montaže.

PROBNI RAD, ODRŽAVANJE, NAČIN ISPITIVANJA I POVREMENA KONTROLA ISPRAVNOSTI INSTALACIJE

1. Po završetku montaže i ispitivanja instalacije na hidraulički pritisak treba izvršiti funkcionalnu probu.
2. Funkcionalnu probu vršiti uz prisustvo prestavnika investitora i prestavnika izvođača radova. Predstavnik investitora treba da bude nadzorni organ, a predstavnik izvođača radova šef gradilišta.
Probu uređaja izvršiti na sledeći način:
  - potpaljivanjem sprinkler mlaznice,
  - otvaranjem ventila za probu na ventilskoj stanici.U prvom slučaju prilikom probe treba da se postigne sledeće:
  - a) isticanje vode na sprinkler mlaznici u raspršenom stanju,
  - b) za par desetina sekundi oglašavanje hidrauličkog zvona i slanja u glavni komandni centar,
  - c) da je uređaj aktiviran,

U drugom slučaju otvaranjem ventila za probu na ventilskoj stanici treba da se postigne sledeće:

- Ponavljaju se stavke a), b), i c) u prethodnom slučaju.
3. Posle izvršene probe sačiniti zapisnik koji će potpisati ovlašćena lica i čuvati kao trajni dokument. Zapisnik dostaviti na uvid tehničkoj komisiji za prijem.
  4. Kada je završeno gašenje onda se uređaj stavlja u mobilno stanje. Prvo se isključuje kompresor, zatim se zatvara dovodni ventil, zamenjuje se sprinkler mlaznica, a zatim se voda ispušta iz mreže. Kada je mreža prazna, onda se sprinkler stanica - sprinkler ventil dovodi u ravnotežni položaj. Zatim se uključuje kompresor za održavanje pritiska vazduha u cevovodu nizvodno od klapne sprinkler ventila.
  5. Periodični pregledi obavljaju se u određenim vremenskim razmacima, a odnose se na sledeće:
    - proba funkcionalnosti,
    - čišćenje instalacije od eventualnih nečistoća,
    - zamjena ventila ili spoja koji curi,
    - čišćenje staklenih ampula na sprinkler mlaznicama.
  6. Proba funkcionalnosti kompletnog sistema vrši se na period do jedne godine i to sve u funkciji ostalog održavanja.

ČIŠĆENJE INSTALACIJE

1. Važno je da voda u instalaciji bude čista (bez mehaničkih nečistoća) kako ne bi došlo do začepljenja klapni i dr.
2. Čišćenje instalacije obaviti godišnje.
3. Sve ventile podmazati i spojeve koji cure dotegnuti i prekontrolisati.
4. Staklene ampule obavezno očistiti od prljavštine jednom u tri meseca.

PRILOG SA UPUTSTVOM ZA KORIŠĆENJE I ODRŽAVANJE OPREME

UPUTSTVO ZA RUKOVANJE I ODRŽAVANJE

A. STARTOVANJE UREĐAJA U RAD

- a) Zatvoriti ventil Poz. 4.
- b) Otvoriti ventil Poz.1.
- c) Provjeriti pritisak na manometrima otvaranjem njihovih ventila.
- d) Po izjednačenju pritiska otvoriti ventil Poz.5.
- e) Isprazniti posudu za eliminisanje lažnog alarma pritiskom na Poz.7.

Napomena: sistem dopunjavati radom džokej pumpe, a nikako radom radne ili rezervne pumpe

B. DOVOĐENJE UREĐAJA U ISPRAVNOST NAKON POŽARA

- a) Zatvoriti ventil Poz.1.
- b) Otvoriti ventil Poz.4, nakon pražnjenja ponovo ga zatvoriti.
- c) Zaijmeniti aktivirane sprinklere novim.
- d) Ostale radnje kao kod "startovanja uređaja u rad" pod tačkama b, c, d, e.

Napomena: sistem dopunjavati radom džokej pumpe, a nikako radom radne ili rezervne pumpe

C. U SLUČAJU LAŽNOG AKTIVIRANJA

- a) Zatvoriti ventil Poz.1.
- b) Otvoriti ventil Poz.4, isprazniti instalaciju, a zatim zatvoriti ventil Poz.4.
- c) Posle otklanjanja kvara, uređaj staviti u rad kao pod tačkama "startovanje uređaja u rad" b, c, d, e.

Napomena: sistem dopunjavati radom džokej pumpe, a nikako radom radne ili rezervne pumpe

D. PROVERA ALARMIRANJA

- a) Otvoriti ventil Poz.3. Posle 2-5 sekundi čuće se signal.
- b) Pustiti da radi do 30 sekundi.
- c) Provjeriti da li je uključena pumpa
- d) Zatvoriti ventil Poz.3.
- e) Isprazniti posudu za eliminisanje lažnog alarma pritiskom na Poz.7.
- f) Provjeri da li je isključena pumpa.

E. OSTALE MJERE ODRŽAVANJA

Svakodnevno kontrolisati:

- Otvorenost ventila Poz.1 i Poz.5
- Pritisak ispred i iza šprinkler ventila na manometrima.

Nedeljno kontrolisati:

- Probni alarm na svakoj alarmnoj stanici sa kontrolom mehaničkih i električnih alarmnih uređaja.
- Pozicija spremna za rad na svim armaturama za zatvaranje
- Sposobnost funkcionisanja automatskih i ručnih uređaja za startovanje pumpi

Mjesečno kontrolisati:

- Funkcionalna spremnost pumpi i njihovih motora. Pumpni agregat treba da se podvrgne probnom radu pri nazivnom kapacitetu u trajanju od 15 minuta.
- Funkcionalna spremnost automatike dizel agregata
- Funkcionalna proba kontrolnih uređaja
- Stanje mreže cjevovoda

Polugodišnje:

- Pregled cjelokupnog uređaja od strane ovlaštene institucije
- Ventilske sprinkler stanice
- Otvaranje i zatvaranje svih ventila

Svake godine kontrolisati:

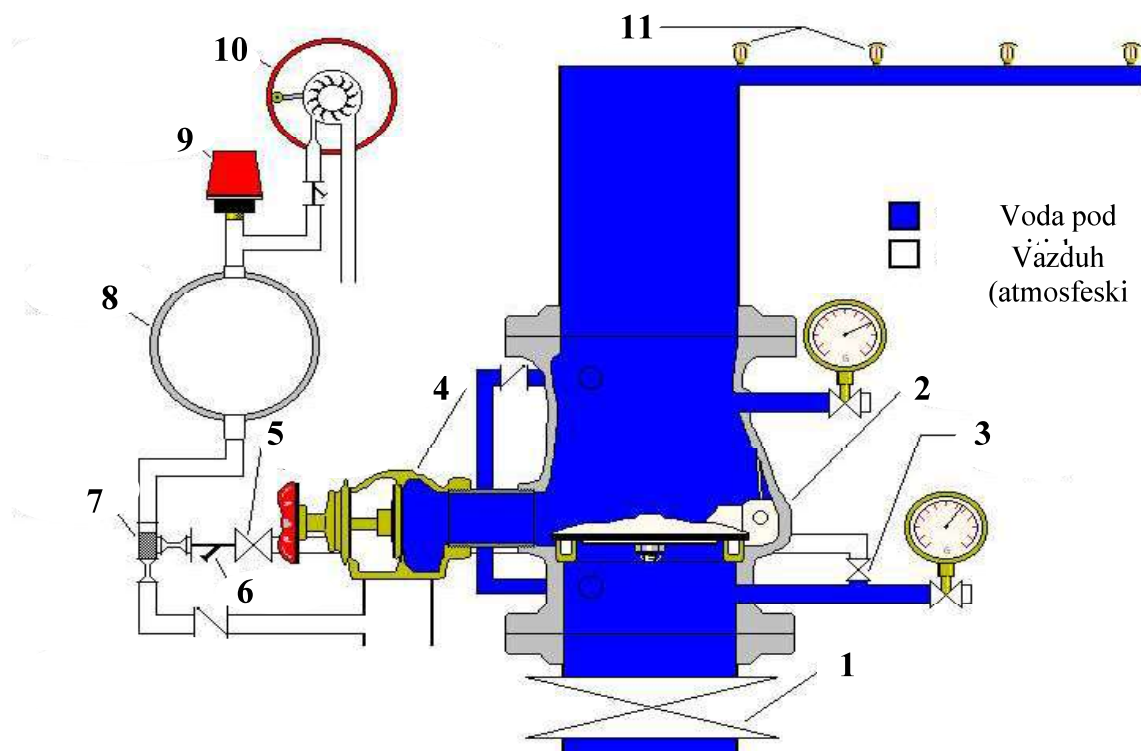
- Pregled alarmnog ventila
- Čišćenje filtera i otvora
- Podmazivanje alarmnog zvona.
Stanje rezervoara

Svake druge godine kontrolisati:

- Demontirati sve ventile, zasune i alarmni ventil i pregledati ih
- Izvršiti probno aktiviranje uređaja isceniranjem požara ispod sprinklera.

Posle dvadeset pet godina:

- Kontrola cjelokupne mreže cjevovoda. Izvršiti probu razvodne mreže hladnim vodenim pritiskom od 15 bara u trajanju od 24 časa.

- 1 —
- 2 — Klapna sprinkler ventila
- 3 — Ventil za testiranje alarmnog zvona (normalno zatvoren)
- 4 — Glavni drenažni ventil
- 5 — Ventil hidrauličkog alarmnog zvona (normalno otvoren)
- 6 — Odvajač nečistoća
- 7 — Set ograničenog protoka
- 8 — Posuda za eliminisanje lažnog alarma
- 9 — Presostat
- 10 — Hidrauličko alarmno zvono
- 11 — Sprinkler mlaznice

Odgovorni inženjer
Davorin Radošević, dipl. ing. maš.

1.3 UPUTSTVO ZA UPRAVLJANJE GRAĐEVINSKIM OTPADOM, ODNOSNO OPASNIM OTPADOM KOJI NASTAJE TOKOM GRAĐENJA, KORIŠĆENJA ODNOSNO UKLANJANJANJA OBJEKTA, U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM

U skladu sa članom 26, 27, 28 Zakona o upravljanju otpadom (Sl.list CG br. 64/11 od 29.12.2011. godine), Investitor je u obavezi da Agenciji za zaštitu životne sredine, kao nadležnom organu, podnese zahtjev za davanje saglasnosti na Plan upravljanja otpadom.

Član 27 Zakona o upravljanju otpadom propisuje sadržaj plana i to:

- vrstu, količinu i mjesto nastanka pojedinih vrsta otpada na godišnjem nivou, u skladu sa katalogom otpada,
- period tokom kojeg će se obavljati postupak ili aktivnosti koje kao rezultat imaju proizvodnju otpada,
- mjere za sprječavanje proizvodnje otpada ili smanjenje količina otpada i njegovog negativnog uticaja na životnu sredinu,
- način upravljanja otpadom, koji naročito obuhvata sakupljanje, privremeno skladištenje (lokacija), transport i obradu otpada.

Plan se radi na period od 3 godine shodno Zakonu o upravljanju otpadom („Sl.list CG” broj 64/11) nakon čega se radi drugi plan. Plan upravljanja otpadom stupa na snagu danom usvajanja od strane Agencije za zaštitu životne sredine Crne Gore.

Građevinski otpad nastaje prilikom izrade građevinskih proizvoda ili poluproizvoda, gradnje, rušenja i rekonstrukcije objekata.

Materijali koji se javljaju u građevinskom otpadu zavise od radova koji se izvode i mogu biti:

- ☐ zemljani radovi / iskop tla – zemlja, pijesak, šljunak, glina, ilovača, kamen;
- ☐ niskogradnja - bitumen (asfalt) ili cementom vezani materijal, pijesak, šljunak, drobljeni kamen;
- ☐ visokogradnja – beton, opeka, gips, plinobeton, prirodni kamen;
- ☐ miješani građevinski otpad – drvo, plastika, papir, karton, metal, kablovi, boje i lakovi, šut.

Sastav građevinskog otpada zavisi od toga da li se ruši postojeći ili gradi novi objekat, kao i od područja gdje se gradi – pored opeke i betona koji su sve više zastupljeni u savremenoj gradnji, na jugu Crne Gore kao građevinski materijal više je zastupljen kamen, a na sjeveru drvo.

Vrste građevinskog otpada sadržane su u Pravilniku o vrstama i metodama ispitivanja otpada u okviru indeksa 17. i čine ga građevinski otpad i otpad nastao rušenjem (uključujući i iskopano zemljište sa kontaminiranih lokacija):

17 01 Beton, cigla, pločice i keramika

17 01 01 beton

17 01 02 cigle

17 01 03 pločice i keramika

17 01 06*mješavina ili pojedine frakcije betona, cigle, pločice i keramika koji sadrže opasne supstance

17 01 07 mješavine ili pojedine frakcije betona, cigle, pločice i keramika drugačiji od

17 01 06*

17 02 Drvo, staklo i plastika

17 02 01 drvo

17 02 02 staklo

17 02 03 plastika

17 02 04* staklo, plastika i drvo koji sadrže opasne supstance ili su kontaminirani opasnim supstancama

17 03 Bituminozna mješavina , katran i proizvodi sa katranom

17 03 01* bituminozna mješavina koja sadrži katran od uglja

17 03 02 bituminozne mješavine drugačije od 17 03 01*

17 03 03* katran od uglja i proizvodi sa katranom

17 04 Metali (uključujući i njihove legure)

17 04 01 bakar, bronza, mesing

17 04 02 aluminijum

17 04 03 olovo

17 04 04 cink

17 04 05 gvožđe i čelik

17 04 06 kalaj

17 04 07 miješani metali

17 04 09* otpad od metala kontaminiran opasnim supstancama

17 04 10* kablovi koji sadrže ulje, katran od uglja i druge opasne supstance

17 04 11 kablovi drugačiji od 17 04 10*

17 05 Zemljište (uključujući zemljište sa kontaminiranih lokacija), kamen i muljeviti otpad iskopan bagerom

17 05 03* zemljište i kamen koji sadrže opasne supstance

17 05 04 zemljište i kamen drugačiji od 17 05 03*

17 05 05* muljeviti otpad iskopan bagerom koji sadrži opasne supstance

17 05 06 muljeviti otpad iskopan bagerom drugačiji od 17 05 05*

17 05 07* otpad koji spada sa gusjenica koji sadrži opasne supstance

17 05 08 otpad koji spada sa gusjenica drugačiji od 17 05 07*

17 06 Izolacioni materijali i građevinski materijali koji sadrže azbest

17 06 01* izolacioni materijali koji sadrže azbest

17 06 03* ostali izolacioni materijal koji se sastoji od ili sadrži opasne supstance

17 06 04 izolacioni materijali drugačiji od 17 06 01* i 17 06 03*

17 06 05* građevinski materijali koji sadrže azbest

17 08 Građevinski materijal na bazi gipsa

17 08 01* građevinski materijal na bazi gipsa kontaminiran opasnim supstancama

17 08 02 građevinski materijal na bazi gipsa drugačiji od 17 08 01*

17 09 Ostali otpad od gradjenja i rušenja

17 08 01* otpad od gradjenja i rušenja koji sadrži živu

17 08 02* otpad od gradjenja i rušenja koji sadrži PCB (npr. zaptivači koji sadrže PCB, podovi na bazi smola koji sadrže PCB, glazure koje sadrže PCB i kondenzatori koji sadrže PCB)

17 08 03* ostali otpad od gradjenja i rušenja (uključujući miješane otpade) koji sadrži opasne supstance

17 08 04 miješani otpad od gradjenja i rušenja drugačiji od 17

09 01*, 17 09 02* i 17 09 03*

Opasni otpad u katalogu otpada klasifikuje se prema kategoriji, tipu opasnog otpada, koji se određuje na osnovu

svojstava otpada ili dijela djelatnosti u kojima nastaje otpad u skladu sa Prilogom 2 pravilnika. U katalogu otpada opasni otpad označava se sa (*).

Obrada otpada obuhvata postupke prerade i odstranjivanja otpada.

Prerada otpada vrši se prema postupcima datim u Prilogu 5 pravilnika.
Odstranjivanje otpada vrši se prema postupcima datim u Prilogu 6 pravilnika.

□ POSTUPCI PRERADE OTPADA

Postupci prerade otpada kojima se obezbjeđuje da odloženi otpad ne ugrožava zdravlje ljudi i životnu sredinu su:

- R1 - Korišćenje otpada kao goriva ili na drugi način za proizvodnju energije (*);
- R2 -Prerada/regeneracija rastvarača;
- R3 -Recikliranje/prerada organskih supstanci koje se ne koriste kao rastvarači (uključujući kompostiranje i druge načine biološke obrade);
- R4 -Recikliranje/prerada metala i jedinjenja metala;
- R5 -Recikliranje/prerada ostalih neorganskih materija ;
- R6 -Regeneracija kisjelina ili baza;
- R7 -Procesuiranje komponenata koje se koriste za ublažavanje zagađenja;
- R8 -Procesuiranje komponenata katalizatora;
- R9 -Ponovno rafinisanje korišćenog ulja ili drugo ponovno korišćenje prethodno korišćenog ulja;
- R10 -Izlaganje otpada procesima u zemljištu koji daju korist za poljoprivredu ili ekološki napredak;
- R11 -Korišćenje ostataka dobijenih bilo kojom operacijom pod brojevima R1 do R10;
- R12 -Razmjena otpada za podvrgavanje bilo koje od operacija pod brojevima R1 do R11 ;
- R13 - Skladištenje otpada namijenjenog za bilo koju operaciju od R1 do R12 (isključujući privremena skladištenja na mjestima gdje je otpad proizveden radi sakupljanja otpada).

□ POSTUPCI ODSTRANJIVANJA OTPADA

Postupci odstranjivanja otpada odstranjivanja kojima se obezbjeđuje da odstranjeni otpad ne ugrožava zdravlje ljudi i životnu sredinu su:

- D1- Odlaganje u zemljištu ili na zemljištu (npr. deponije);
- D2 -Izlaganje procesima u zemljištu (npr. biodegradacija tečnosti ili taložnih otpada u zemljištu);
- D3 -Duboko ubrizgavanje (npr. ubrizgavanje otpada koji se mogu pumpati u bunare, slane kupole prirodnih depoa);
- D4 -Površinsko zatvaranje (npr. stavljanje tečnih ili taložnih otpada u jame, basene ili lagune);
- D5 -Posebno projektovane deponije (npr. stavljanje u linearno poredane zasebne ćelije koje su poklopljene i međusobno izolovane i izolovane od životne sredine);
- D6 -Ispuštanje u vodu, osim u mora, odnosno okeane ;
- D7 -Ispuštanje u mora, odnosno okeane, uključujući umetanje u morsko dno ;
- D8 -Biološki tretman koji nije naznačen u ovoj listi, a dovodi do nastanka konačnih jedinjenja ili mješavinama koje se odbacuju bilo kojom od operacija od D1 do D7 i D9 do D12;
- D9 - Fizičko-hemijska obrada koja nije naznačena u ovoj listi, a dovodi do nastanka konačnih jedinjenja ili mješavinama koje se odbacuju bilo kojom od operacija od D1 do D8 i D10 do D12 (npr. isparavanje, sušenje, kalcinacija) ;
- D10 - Spaljivanje na tlu ;
- D11 - Spaljivanje na moru;
- D12 - Trajno skladištenje (npr. smještanje kontejnera u rudnik);
- D13 -Miješanje i sjedinjavanje prije podvrgavanja bilo kojoj od operacija od D1 do D12;
- D14 - Prepakivanje prije podvrgavanja bilo kojoj od operacija od D1 do D13;
- D15 - Skladištenje koje prethodi bilo kojoj od operacija od D1 do D14 (isključujući privremena skladištenja na mjestima gdje je otpad proizveden radi sakupljanja otpada)

□ PREPORUČENI NAČIN KORIŠTENJA/RECIKLAŽE GRAĐEVINSKOG OTPADA

Veliki dio građevinskog otpada se može reciklirati. Većina frakcija materijala generiranog za vrijeme demolicije zgrada je preradivo. Reciklaža podrazumijeva drobljenje opeke i betona u sekundarne sirovine.

Reciklaža građevinskog otpada doprinosi uštedi energije i smanjenju prostora potrebnog za odlaganje i smanjuje upotrebu prirodnih resursa. S tim u vezi a za predmetni projekat preporučuju se sledeće mjere – uputstva za upravljanje građevinskim otpadom :

Broj otpada	Vrsta otpada	Moguće korištenje/reciklaža
17	GRAĐEVINSKI OTPAD I OTPAD OD RUŠENJA OBJEKATA (UKLJUČUJUĆI ISKOPANU ZEMLJU SA ONEČIŠĆENIH/KONTAMINIRANIH LOKACIJA)	
17 01	beton, opeka/cigle, crjepovi/pločice i keramika	
17 01 01	beton	Konstrukcija puteva, uređenje terena
17 01 02	opeka/cigle	Cijele opeke se mogu koristiti za prvobitnu namjenu, za vanjsko uređenje, Konstrukcija puteva
17 01 03	crjepovi/pločice i keramika	Crjep se može ponovno koristiti Drobljenje za bazu za puteve Zatrpavanje terena Odlaganje na deponiju za inertni materijal
17 01 06*	mješavine ili odvojene frakcije betona, opeke, crijepova/pločica i keramike koje sadrže opasne materije	Firma koja ima dozvolu za zbrinjavanje opasnog otpada
17 01 07	mješavine betona, opeke, crijepova/pločica i keramike koje nisu navedene pod 17 01 06	Drobljenje za bazu za puteve, za zatrpavanje i uređenje terene
17 02	drvo, staklo i plastika	
17 02 01	drvo	Neoštećeni prozori i vrata mogu se ponovno koristiti Drveće i grmlje od uređenja terena se može kompostirati Može se koristiti kao gorivo
17 02 02	staklo	Staklo se može reciklirati za proizvodnju novog stakla ili se može drobljenjem proizvoditi podloga za puteve
17 02 03	plastika	reciklaža
17 02 04*	staklo, plastika i drvo koji sadrže ili su onečišćeni/kontaminirani opasnim materijama	Firma za zbrinjavanje opasnog otpada

17 03	mješavine bitumena, (ugljeni) katran i proizvodi koji sadrže katran	
17 03 01*	mješavine bitumena koje sadrže ugljeni katran	Firma koja ima dozvolu za zbrinjavanje opasnog otpada
17 03 02	mješavine bitumena koje nisu navedene pod 17 03 01	Firma koja ima dozvolu
17 03 03*	(ugljeni) katran i proizvodi koji sadrže katran	Firma koja ima dozvolu
17 04	metali (uključujući njihove legure)	
17 04 01	bakar, bronza, mesing	Predati firmi koja se bavi reciklažom
17 04 02	aluminijum	Predati firmi koja se bavi reciklažom
17 04 04	cink	Predati firmi koja se bavi reciklažom
17 04 05	željezo i čelik	Predati firmi koja se bavi reciklažom
17 04 06	kalaj	Predati firmi koja se bavi reciklažom
17 04 07	miješani metali	Predati firmi koja se bavi reciklažom
17 04 09*	metalni otpad onečišćen/kontaminiran opasnim materijama	Angažovati firmu koja ima dozvolu za postupanje sa opasnim otpadom
17 04 10*	kablovi koji sadrže ulje, (ugljeni) katran i druge opasne materije	Angažovati firmu koja ima dozvolu za postupanje sa opasnim otpadom
17 04 11	kablovi koji nisu navedeni pod 17 04 10	Odlaganje na deponiju
17 05	zemlja (uključujući iskopanu zemlju s onečišćenih/kontaminiranih lokacija), kamenje I iskopana zemlja od rada bagera	
17 05 03*	zemlja i kamenje koji sadrže opasne materije	Angažovati firmu koja ima dozvolu za postupanje sa opasnim otpadom
17 05 04	zemlja i kamenje koji nisu navedeni pod 17 05 03	Zatrpavanje, uređenje terena, pokrivka na deponiji
17 05 05*	iskopana zemlja od rada bagera koja sadrži opasne materije	Uređenje terena, zatrpavanje, poljoprivreda
17 05 06	iskopana zemlja koja nije navedena pod 17 05 05	
17 05 07*	šljunak za pruge koji sadrži opasne materije	Odlaganje na deponiju inertnog materijala
17 05 08	šljunak za pruge koji nije naveden pod 17 05 07	
17 06 01*	izolacioni materijali koji sadrže azbest	Otpad od azbesta odložiti u skladu sa Uputstvom za zbrinjavanje otpada od azbesta
17 06 03*	ostali izolacijski materijali koji se sastoje od ili sadrže opasne materije	Firma koja ima dozvolu za zbrinjavanje opasnog otpada
17 06 04	izolacioni materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01 i 17 06 03	Predati firmi koja ima dozvolu za zbrinjavanje

		opasnog otpada
17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest	U slučaju sumnje da građevina predviđena za rušenje sadrži azbest, odmah obustaviti radove izvršiti analize i postupiti prema uputstvima za zbrinjavanje
17 08	građevinski materijal na bazi gipsa	
17 08 01*	građevinski materijal na bazi gipsa onečišćen/kontaminiran opasnim materijama	Firma za zbrinjavanje opasnog otpada
17 08 02	građevinski materijal na bazi gipsa koji nije naveden pod 17 08 01	Odlaganje na deponiju inertnog materijala
17 09	ostali građevinski otpad i otpad od rušenja	
17 09 01*	građevinski otpad i otpad od rušenja koji sadrži živu	Firma za zbrinjavanje opasnog otpada
17 09 02*	građevinski otpad i otpad od rušenja koji sadrži PCB	Mora se angažovati firma koja ima dozvolu za zbrinjavanje opasnog otpada
17 09 03*	ostali građevinski otpad i otpad od rušenja (uključujući miješani otpad) koji sadrži opasne materije	Firma za zbrinjavanje opasnog otpada
17 09 04	miješani građevinski otpad i otpad od rušenja koji nije naveden pod 17 0 01, 17 09 02 i 17 09 03	Odlaganja na odobrenom odlagalištu za inertni otpad

M J E R E

za sprečavanje proizvodnje otpada ili smanjenje količine otpada njegovog negativnog uticaja na životnu sredinu

U cilju smanjenja količina generisanog otpada u poslovanju je potrebno primjenjivati savremene tehnologije, moguća ponovna upotreba sredstava (popravka) i drugo.

Privremena skladišta moraju ispunjavati minimalne uslove gradnje, za svrhu skladištenja otpada, kao što su:

- ☐ Nepropusne i otporne podne i zidne površine koje se lako čiste i dezinfikuju,
- ☐ Opremljenost vodom i strujom,
- ☐ Laka dostupnost skladišta za sakupljanje i unutrašnji transport,
- ☐ Opremljenost sredstvima za pranje i dezinfekciju ruku,
- ☐ Zaključano, kako bi se onemogućio pristup neovlašćenim licima,
- ☐ Ograđeni objekat i dvorišni dio,
- ☐ Dobro osvijetljena i provjetravana,
- ☐ Stvoreni uslovi za odvojeno sakupljanje otpada i drugo,
- ☐ Posude za tečni otpad treba da stoje u tankvanama koje prihvataju otpad u slučaju akcidenta.

1. Program obuke zaposlenih

Upravljanje otpadom će biti efikasno ukoliko se primjenjuje kontinuirana obuka radnika i tehničkog osoblja radi ispunjavanja zahtijeva postavljenih u Planu za upravljanje otpadom. Glavni cilj obuke je da se poveća nivo svijesti o zdravlju, bezbjednosti na radu i problemima zaštite životne sredine.

2. Zaštita i zdravlje na radu

Zaštita i zdravlje na radu i bezbjednost radnika uključuju sljedeće: odgovarajuću obuku, zaštitnu odjeću i opremu, rad sa ispravnim sredstvima rada, djelotvoran program zaštite i zdravlja na radu. Zaposleni koji rukuju ovim otpadom imaju sledeću ličnu zaštitnu opremu:

- Radne kombinezone,
- Zaštitne naočare,
- Zaštitna maska,
- Rukavice za jednokratnu upotrebu,
- Posebnu zaštitnu obuću.

Odgovorni inženjer
Davorin Radošević, dipl. ing. maš.

1.4 KARAKTERISTIKE I SVOJSTVA MATERIJALA, INSTALACIJA I OPREME

Form No. F_032514 Rev 14.1

Page 1 of 2

	TECHNICAL DATA	J-1 WET ALARM VALVE WITH EUROTIRM FOR NORWAY MARKET
---	-----------------------	--

Viking Nordic AB, Staffans Väg 5, S-192 78 Sollentuna
Telephone: +46-8-594-415-90 Fax: +46-8-591-280-18 Email: vikingsweden@vikingcorp.com

1. DESCRIPTION

The Viking Model J-1 Alarm Check Valve serves as a check valve by trapping pressurized water above the clapper and preventing reverse flow from sprinkler piping. The valve is designed to initiate an alarm during a sustained flow of water (such as the flow required by an open sprinkler) by operating an optional water motor alarm and/or alarm pressure switch. The valve suitable for use on variable pressure water supplies as it includes a retard chamber as standard.

2. LISTINGS AND APPROVALS

3. ORDERING INFORMATION

To order a Viking Eurotrim follow our three step selection process:

Step 1: Base Valve & Trim	TABLE 1: VALVE SIZES AND END CONNECTIONS						
	End Connections	End Connection Types	3" DN80 89 mm	4" DN100 114 mm	6" DN150 165 mm 168 mm		8" DN200 219 mm
	Flange-Flange	ANSI	ET08235	ET08238	ET08241		ET08244
		PN10	ET09108	ET09109			ET09111
		PN16					ET12388
	Flange-Groove	ANSI	ET08236	ET08239	ET08242		ET08245
		PN10	ET09535	ET09536			ET09877
		PN16					ET12389
	Groove-Groove	—	ET08237	ET08240	ET09405	ET08243	ET08246

Step 2: Alarm Trim	TABLE 2: ALARM TRIM	
	Part Number	Approval Type
	19422	Norway Market
Note: The Norway alarm trim includes a retard chamber as standard.		

Step 3: Optional Components	TABLE 3: OPTIONAL COMPONENTS	
	Part Number	Component
	880214	Monitoring Switch for Alarm Line Ball Valve
	8121980050	Bracket for Monitoring Switch

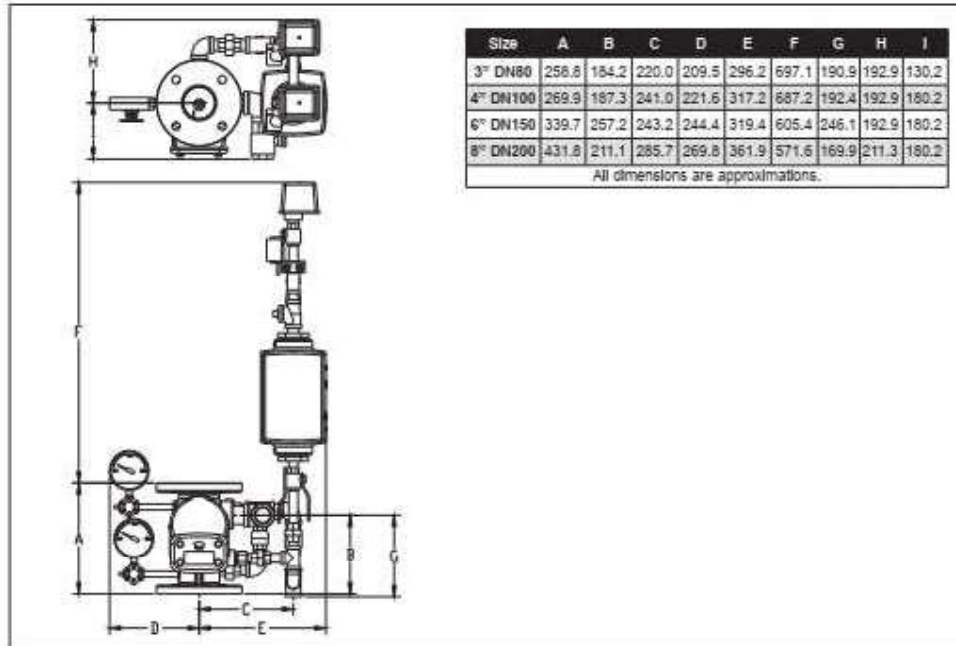

TECHNICAL DATA

**J-1 WET ALARM VALVE
WITH EUROTRIM FOR
NORWAY MARKET**

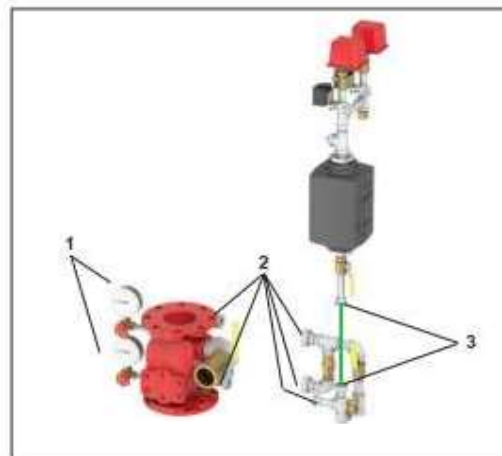
Viking Nordic AB, Staffans Väg 5, S-192 78 Sollentuna
Telephone: +46-8-594-415-90 Fax: +46-8-591-280-18 Email: vikingsweden@vikingcorp.com

4. DIMENSIONS

5. MOUNTING INSTRUCTIONS

1. Attach the gauges and their spigots to the valve (1)
2. Attach the base trim to the valve by tightening the three unions (2)
3. Attach the alarm trim to the base trim by tightening the union (3)

	TECHNICAL DATA	MICROMATIC® STANDARD RESPONSE UPRIGHT SPRINKLER VK100 (K5.6)
---	-----------------------	---

The Viking Corporation, 210 N Industrial Park Drive, Hastings MI 49058
 Telephone: 269-945-9501 Technical Services: 877-384-5464 Fax: 269-818-1680 Email: techsvcs@vikingcorp.com
 Visit the Viking website for the latest edition of this technical data page: www.vikinggroupinc.com

1. DESCRIPTION

The Viking Micromatic® Standard Response Upright VK100 Sprinkler is a small, thermosensitive, glass-bulb spray sprinkler available in several different finishes and temperature ratings to meet design requirements. The special Polyester and Electroless Nickel PTFE (ENT) coatings can be used in decorative applications where colors are desired. In addition, these coatings have been investigated for installation in corrosive atmospheres and are listed/approved as corrosion resistant as indicated in the Approval Charts. (Note: FM Global approves the ENT coating as corrosion resistant. FM Global has no approval classification for Polyester coatings as corrosion resistant.)

Viking standard response sprinklers may be ordered and/or used as open sprinklers (glass bulb and pip cap assembly removed) on deluge systems. Refer to Ordering Instructions.

2. LISTINGS AND APPROVALS

 cULus Listed: Category VNIIV
 FM Approved: Classes 2001, 2002, 2015, 2017, 2043

 WARNING: Carcinogen and Reproductive Harm.
www.P65Warnings.ca.gov

NOTE: Other International approval certificates are available upon request.

Refer to Approval Charts and Design Criteria for listing and approval requirements that must be followed.

3. TECHNICAL DATA

Specifications:

Minimum Operating Pressure: 7 psi (0.5 bar)†
 Maximum Working Pressure: 175 psi (12 bar) wwp
 Factory tested hydrostatically to 500 psi (34.5 bar)
 Thread size: 1/2" NPT, 15 mm BSP
 Nominal K-Factor: 5.6 U.S. (80.8 metric**)
 Glass-bulb fluid temperature rated to -65 °F (-55 °C)
 Overall Length: 2-3/8" (60 mm)

† cULus Listing, FM Approval, and NFPA 13 installs require a minimum of 7 psi (0.5 bar). The minimum operating pressure for LPCB and CE Approvals ONLY is 5 psi (0.35 bar).

** Metric K-factor measurement shown is in Bar. When pressure is measured in kPa, divide the metric K-factor shown by 10.0.

Material Standards:

Frame Casting: Brass UNS-C84400 or QM Brass
 Deflector: Brass UNS-C23000 or Copper UNS-C19500
 Bulb: Glass, nominal 5 mm diameter
 Belleville Spring Sealing Assembly: Nickel Alloy, coated on both sides with PTFE Tape
 Screw: Brass UNS-C36000
 Pip Cap and Insert Assembly: Copper UNS-C11000 and Stainless Steel UNS-S30400
For Polyester Coated Sprinklers: Belleville Spring-Exposed
For ENT coated Sprinklers: Belleville Spring - Exposed, Screw and Pipcap - ENT plated.

††Not for FM Approval.

Ordering Information: (Also refer to the current Viking price list.)

Order Micromatic® Standard Response Upright VK100 by first adding the appropriate suffix for the sprinkler finish and then the appropriate suffix for the temperature rating to the sprinkler base part number.

Finish Suffix: Brass = A, Chrome = F, White Polyester = M-W, Black Polyester = M-B, Wax Coated = C, Wax Over Polyester = V-W, ENT = JN

Temperature Suffix: 135 °F (57 °C) = A, 155 °F (68 °C) = B, 175 °F (79 °C) = D, 200 °F (93 °C) = E, 212 °F (100 °C) = M, 286 °F (141 °C) = G, 360 °F (182 °C) = H, 500 °F (260 °C) = L.

For example, sprinkler VK100 with a 1/2" thread, Brass finish and a 155 °F (68 °C) temperature rating = Part No. 12986AB

Available Finishes And Temperature Ratings: Refer to Table 1.

	TECHNICAL DATA	MICROMATIC® STANDARD RESPONSE UPRIGHT SPRINKLER VK100 (K5.6)
---	-----------------------	---

The Viking Corporation, 210 N Industrial Park Drive, Hastings MI 49058
 Telephone: 269-945-9501 Technical Services: 877-384-5464 Fax: 269-818-1680 Email: techsvcs@vikingcorp.com
 Visit the Viking website for the latest edition of this technical data page: www.vikinggroupinc.com

Accessories: (Also refer to the Viking website.)

Sprinkler Wrenches:

- A. Standard Wrench: Part No. 21475M/B (available since 2017).
- B. Standard Wrench for Wax Coated Sprinklers: Part No. 10896W/B (available since 2000)
- C. Socket Wrench for Wax Coated Sprinklers: Part No. 13677W/B* (available since 2008)

*A 1/2" ratchet is required (not available from Viking).

Sprinkler Cabinets:

- A. Six-head capacity: Part No. 01724A (available since 1971)
- B. Twelve-head capacity: Part No. 01725A (available since 1971)

4. INSTALLATION

Refer to appropriate NFPA Installation Standards.

5. OPERATION

During fire conditions, the heat-sensitive liquid in the glass bulb expands, causing the glass to shatter, releasing the pip cap and sealing spring assembly. Water flowing through the sprinkler orifice strikes the sprinkler deflector, forming a uniform spray pattern to extinguish or control the fire.

6. INSPECTIONS, TESTS AND MAINTENANCE

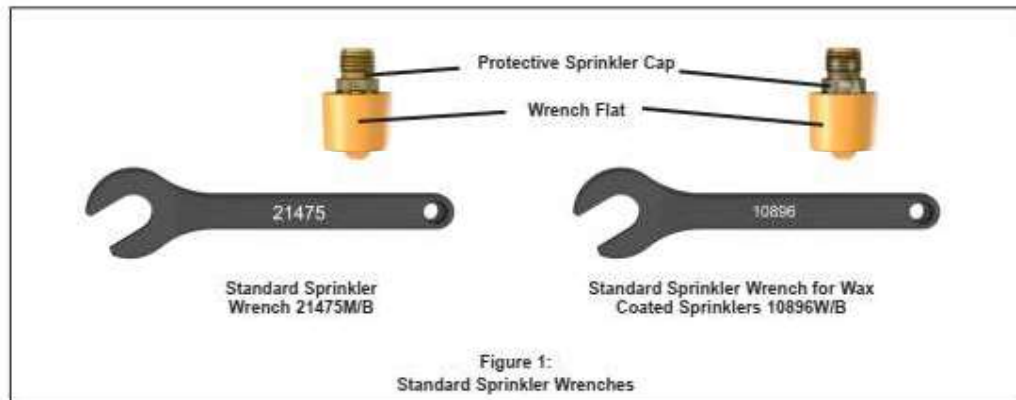
Refer to NFPA 25 for Inspection, Testing and Maintenance requirements.

7. AVAILABILITY

The Viking Micromatic® Standard Response Upright Sprinkler VK100 is available through a network of domestic and international distributors. See The Viking Corporation web site for the closest distributor or contact The Viking Corporation.

8. GUARANTEE

For details of warranty, refer to Viking's current list price schedule or contact Viking directly.

VIKING®	TECHNICAL DATA	MICROMATIC® STANDARD RESPONSE UPRIGHT SPRINKLER VK100 (K5.6)
----------------	-----------------------	---

The Viking Corporation, 210 N Industrial Park Drive, Hastings MI 49058
 Telephone: 269-945-9501 Technical Services: 877-384-5464 Fax: 269-818-1680 Email: techsvcs@vikingcorp.com
 Visit the Viking website for the latest edition of this technical data page: www.vikinggroupinc.com

TABLE 1: AVAILABLE SPRINKLER TEMPERATURE RATINGS AND FINISHES			
Sprinkler Temperature Classification	Sprinkler Nominal Temperature Rating ¹	Maximum Ambient Ceiling Temperature ²	Bulb Color
Ordinary	135 °F (57 °C)	100 °F (38 °C)	Orange
Ordinary	155 °F (68 °C)	100 °F (38 °C)	Red
Intermediate	175 °F (79 °C)	150 °F (65 °C)	Yellow
Intermediate	200 °F (93 °C)	150 °F (65 °C)	Green
High	286 °F (141 °C)	225 °F (107 °C)	Blue
Extra High	360 °F (182 °C)	300 °F (149 °C)	Mauve
Ultra High ³	500 °F (260 °C)	485 °F (240 °C)	Black
Sprinkler Finishes: Brass, Chrome, White Polyester, Black Polyester, and ENT Corrosion-Resistant Coatings⁴: White Polyester, Black Polyester, and Black PTFE in all temperature ratings. ENT in all temperature ratings except 135 °F (57 °C). Wax-Coated Brass and Wax over Polyester ⁴ for sprinklers with the following temperature ratings: 155 °F (68 °C) Lt. Brown Wax 175 °F (79 °C) Brown Wax 200 °F (93 °C) Brown Wax 286 °F (141 °C) Dk. Brown Wax ⁴			
Footnotes ¹ The sprinkler temperature rating is stamped on the deflector. ² Based on NFPA-13. Other limits may apply, depending on fire loading, sprinkler location, and other requirements of the Authority Having Jurisdiction. Refer to specific installation standards. ³ Sprinklers of Ultra-High temperature rating are intended for use inside ovens, dryers, or similar enclosures with normal operating temperatures above 300 °F (149 °C). Where the ambient temperature around the Ultra-High temperature rated sprinkler is significantly reduced below 300 °F (149 °C), response time may be severely retarded. ⁴ The corrosion-resistant coatings have passed the standard corrosion test required by the approving agencies indicated in the Approval Charts. These tests cannot and do not represent all possible corrosive environments. Prior to installation, verify through the end-user that the coatings are compatible with or suitable for the proposed environment. For automatic sprinklers, the coatings indicated are applied to the exposed exterior surfaces only. Note that the spring is exposed on sprinklers with Polyester and ENT coatings. For ENT coated automatic sprinklers, the waterway is coated. ⁵ Wax melting point is 170 °F (76 °C) for 286 °F (141 °C) temperature rated sprinklers.			

	TECHNICAL DATA	MICROMATIC® STANDARD RESPONSE UPRIGHT SPRINKLER VK100 (K5.6)
---	-----------------------	---

The Viking Corporation, 210 N Industrial Park Drive, Hastings MI 49058
 Telephone: 269-945-9501 Technical Services: 877-384-5464 Fax: 269-818-1680 Email: techsvcs@vikingcorp.com
 Visit the Viking website for the latest edition of this technical data page: www.vikinggroupinc.com

Approval Chart 1 (UL)											
Micromatic® Standard Response Upright Sprinkler VK100 Maximum 175 PSI (12 bar) WWP											
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;"> Temperature Fresh A1X+ Exclusion (if applicable) </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> KEY </div> </div>											
Sprinkler Base Part Number ¹	SIN	Thread Size		Nominal K-Factor		Overall Length		Listings and Approvals ³ (Refer also to UL Design Criteria.)			
		NPT	BSP	U.S.	metric ²	Inches	mm	cULus ⁴	VdS	LPCB	CE
Standard Orifice											
12986	VK100	1/2"	15 mm	5.6	80.6	2-1/4"	57	A1, B3, C4, D2, E5	—	—	—
12993	VK100	—	15 mm	5.6	80.6	2-1/4"	57	A1, B3, C4, D2, E5	—	—	—
NOTICE - Product Below - Limited Availability (Contact Local Viking Office)											
10138	VK100	1/2"	15 mm	5.6	80.6	2-1/4"	57	A1, B3, C4, D2, E5	—	—	—
10193	VK100	—	15 mm	5.6	80.6	2-1/4"	57	A1, B3, C4, D2, E5	—	—	—
Approved Temperature Ratings A - 135 °F (57 °C), 155 °F (68 °C), 175 °F (79 °C), 200 °F (93 °C), 286 °F (141 °C), and 360 °F (182 °C) B - 135 °F (57 °C), 155 °F (68 °C), 175 °F (79 °C), and 200 °F (93 °C) C - 286 °F (141 °C) D - 500 °F (260 °C) ⁷ E - 155 °F (68 °C), 175 °F (79 °C), 200 °F (93 °C), 286 °F (141 °C), 360 °F (182 °C), and 500 °F (260 °C) ⁷						Approved Finishes 1 - Brass, Chrome, White Polyester ⁶ , and Black Polyester ⁶ 2 - Brass and Chrome 3 - Wax-Coated Brass and Wax Over Polyester ⁶ 4 - High Temperature 200 °F (93 °C) Wax Coating (corrosion resistant); maximum ambient temperature allowed at ceiling = 150 °F (65 °C) 5 - ENT ⁵					
Footnotes											
¹ Base part number is shown. For complete part number, refer to Viking's current price schedule. ² Metric K-factor shown is for use when pressure is measured in bar. When pressure is measured in kPa, divide the metric K-factor shown by 10.0. ³ This table shows the listings and approvals available at the time of printing. Check with the manufacturer for any additional approvals. ⁴ Listed by Underwriters Laboratories Inc. for use in the U.S. and Canada. ⁵ cULus Listed as corrosion resistant. ⁶ Other colors are available on request with the same Listings and Approvals as the standard colors. ⁷ Sprinklers of Ultra-High temperature rating are intended for use inside ovens, dryers, or similar enclosures with normal operating temperatures above 300 °F (149 °C). Where the ambient temperature around the Ultra-High temperature rated sprinkler is significantly reduced below 300 °F (149 °C), the response time of the Ultra-High temperature rated sprinkler may be severely retarded.											

DESIGN CRITERIA - UL
(Also refer to Approval Chart 1.)
cULus Listing Requirements: The Viking Micromatic® Standard Response Upright Sprinkler VK100 is cULus Listed as indicated in Approval Chart 1 for installation in accordance with the latest edition of NFPA 13 for standard spray sprinklers. <ul style="list-style-type: none"> • Designed for use in Light, Ordinary, and Extra Hazard occupancies. • The sprinkler installation rules contained in NFPA 13 for standard spray upright sprinklers must be followed.
IMPORTANT: Always refer to Bulletin Form No. F_091699 - Care and Handling of Sprinklers. Also refer to Bulletin Form No. F_080614 for general care, installation, and maintenance information. Viking sprinklers are to be installed in accordance with the latest edition of Viking technical data, the appropriate standards of NFPA, LPCB, APSAD, VdS or other similar organizations, and also with the provisions of governmental codes, ordinances, and standards, whenever applicable.

	TECHNICAL DATA	MICROMATIC® STANDARD RESPONSE UPRIGHT SPRINKLER VK100 (K5.6)
---	-----------------------	---

The Viking Corporation, 210 N Industrial Park Drive, Hastings MI 49058
 Telephone: 269-945-9501 Technical Services: 877-384-5464 Fax: 269-818-1680 Email: techsvcs@vikingcorp.com
 Visit the Viking website for the latest edition of this technical data page: www.vikinggroupinc.com

Approval Chart 2 (FM)

Micromatic® Standard Response Upright Sprinkler VK100
Maximum 175 PSI (12 bar) WWP

Sprinkler Base Part Number ¹	SIN	Thread Size		Nominal K-Factor		Overall Length		FM Approvals ² (Refer also to Design Criteria below.)	
		NPT	BSP	U.S.	metric ³	Inches	mm		
Standard Orifice									
12988		VK100	1/2"	15 mm	5.6	80.6	2-1/4"	57	A1, B2, C3, D1, E4, F6
12993	VK100	--	15 mm	5.6	80.6	2-1/4"	57	A1, D1, E4, F6, G5	
NOTICE - Product Below - Limited Availability (Contact Local Viking Office)									
10138	VK100	1/2"	15 mm	5.6	80.6	2-1/4"	57	A1, B2, C3, D1, E4, F6	
10193	VK100	--	15 mm	5.6	80.6	2-1/4"	57	A1, G5, D1, E4, F6	
Approved Temperature Ratings A - 135 °F (57 °C), 155 °F (68 °C), 175 °F (79 °C), 200 °F (93 °C), 212 °F (100 °C), 286 °F (141 °C), and 360 °F (182 °C) B - 135 °F (57 °C), 155 °F (68 °C), 175 °F (79 °C), 200 °F (93 °C) and 212 °F (100 °C) C - 286 °F (141 °C) D - 500 °F (260 °C) ⁵ E - 155 °F (68 °C) F - 155 °F (68 °C), 175 °F (79 °C), 200 °F (93 °C), 286 °F (141 °C), 360 °F (182 °C), and 500 °F (260 °C) ⁵ G - 135 °F (57 °C), 155 °F (68 °C), 175 °F (79 °C), and 200 °F (93 °C)				Approved Finishes 1 - Brass, Chrome, White Polyester ⁴ , and Black Polyester ⁴ 2 - Wax-Coated Brass (corrosion resistant) 3 - High Temperature 200 °F (93 °C) Wax Coating (corrosion resistant); maximum ambient temperature allowed at ceiling = 150 °F (65 °C) 4 - Wax-Coated Brass and Wax Over Polyester ⁴ 5 - White Polyester and Wax-Coated Brass (corrosion resistant) 6- ENT ⁶					

Footnotes

¹ Base part number is shown. For complete part number, refer to Viking's current price schedule.

² Metric K-factor shown is for use when pressure is measured in bar. When pressure is measured in kPa, divide the metric K-factor shown by 10.0.

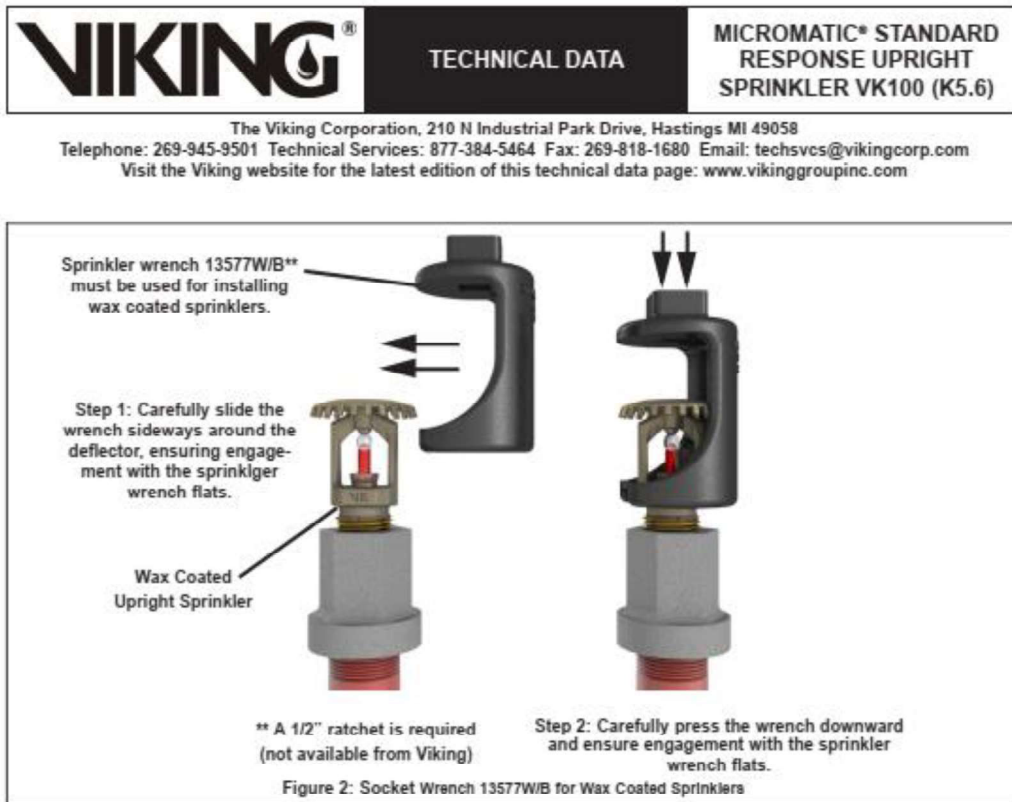
³ This table shows the listings and approvals available at the time of printing. Check with the manufacturer for any additional approvals.

⁴ Other colors are available on request with the same Approvals as the standard colors.

⁵ Sprinklers of Ultra-High temperature rating are intended for use inside ovens, dryers, or similar enclosures with normal operating temperatures above 300 °F (149 °C). Where the ambient temperature around the Ultra-High temperature rated sprinkler is significantly reduced below 300 °F (149 °C), the response time of the Ultra-High temperature rated sprinkler may be severely retarded.

⁶ FM approved as corrosion resistant.

DESIGN CRITERIA - FM (Also refer to Approval Chart 2.)
FM Approval Requirements: The Viking Micromatic® Standard Response Upright Sprinkler VK100 is FM Approved as standard response Non-Storage upright sprinkler as indicated in the FM Approval Guide. For specific application and installation requirements, reference the latest applicable FM Loss Prevention Data Sheets (including Data Sheet 2-0). FM Global Loss Prevention Data Sheets contain guidelines relating to, but not limited to: minimum water supply requirements, hydraulic design, ceiling slope and obstructions, minimum and maximum allowable spacing, and deflector distance below the ceiling. NOTE: The FM installation guidelines may differ from cULus and/or NFPA criteria.
IMPORTANT: Always refer to Bulletin Form No. F-091699 - Care and Handling of Sprinklers. Also refer to page SR1-3 for general care, installation, and maintenance information. Viking sprinklers are to be installed in accordance with the latest edition of Viking technical data, the appropriate standards of NFPA, FM Global, LPCB, APSAD, VdS or other similar organizations, and also with the provisions of governmental codes, ordinances, and standards, whenever applicable.

TECHNICAL DATA

WATER MOTOR ALARMS

The Viking Corporation, 210 N Industrial Park Drive, Hastings MI 49058

Telephone: 269-945-9501 Technical Services: 877-384-5464 Fax: 269-818-1680 Email: techsvcs@vikingcorp.com

1. DESCRIPTION

The Viking water motor alarms are mechanical devices actuated by a flow of water. They are designed to sound a continuous alarm while a sprinkler system operates. An alarm is a required component of every sprinkler system having more than 20 sprinklers.

A. Features

1. The water motor alarms are tapped 3/4" NPT on the inlet and 1" NPT on the drain outlet.
2. The water motor alarm package includes a drive shaft 16-3/4" (425 mm) long for walls 14" (356 mm) thick or less. A special extension shaft is available for walls up to 30-1/4" (768 mm) thick.
3. The package also includes the required 3/4" (20 mm) NPT strainer for installation on the alarm line.
4. Rated water working pressure of Model F-2 is 250 PSI (17.2 bar).

B. Accessories: (order separately)

1. Extension Mounting Cup: Viking Part Number 05957B, Material: 14-Gauge Cold Rolled Steel, UNS-G10080, coated with black E-coat. The extension mounting cup is required when the wall thickness is less than 3" (76.2 mm). Refer to "INSTALLATION" instructions. See Figure 2.
2. Closure Plate: For use with Model F-2 only, Viking Part Number 05820B, Material: 16-Gauge Galvanized Steel, UNS-G10080. The closure plate is required when the Model F-2 Water Motor Alarm gong is mounted on an irregularly surfaced wall. It serves to prevent birds from entering the inside of the gong. The closure plate also serves as a mounting plate for sheet metal walls. Refer to "INSTALLATION" instructions. See Figure 2.
3. Special Extension Shaft: Viking Part Number 03312B, Material: Stainless Steel, UNS-S30400. The extension shaft is required when the F-2 or G-2 Water Motor Alarm is installed on walls from 14" (356 mm) to 30-1/4" (768 mm) thick.

2. LISTINGS AND APPROVALS

Model F-2:

eULus Listed - VPLX

FM Approved - Water Motor Gongs

LPCB Approved

CE - Standard EN 12259-4, EC-certificate of conformity 1725-CPD-H0001
New York City Board of Standards and Appeals - Calendar No. 219-76-SA

Model G-2:

VdS

CE - Standard EN 12259-4, EC-certificate of conformity 1725-CPD-H0001
The 07862 and 07868 Water Motor Alarms Model F-2 and Model G-2 conform to the provision of EN12259-4 standard.
EN12259-4 approvals are provided by: FM Approvals Ltd. 1 Windsor Dials Windsor, Berkshire, UK. SL4 1 RS
Approval Certificate No. issued February 15, 2010.

Viking Technical Data may be found on
The Viking Corporation's Web site at
<http://www.vikinggroupinc.com>.
The Web site may include a more recent
edition of this Technical Data Page.

3. TECHNICAL DATA

Specifications

Available since 1991

Shipping Weight: Model F-2: 11 lbs. (5.0 kg); Model G-2: 13 lbs. (5.9 kg)

Model F-2 Water working pressure: Rated to 300 psi (21 bar); Model G-2 Water working pressure: 175 psi (12 bar)

Material Standards (See Figure 3)

Viking E-coat Spec: SPF02 W01

Ordering Information

Model F-2, Viking Part No. 07862

Model G-2, Viking Part No. 07868

4. INSTALLATION

Locate the water motor on an exterior wall as close as practical to the valve being monitored for water flow. A 3/4" (20 mm) strainer (included) is required on the alarm line as close as possible to the alarm outlet of the valve being monitored for water flow (or outlet of the retard chamber, if used). The location must be easily accessible for cleaning.

The Viking Corporation, 210 N Industrial Park Drive, Hastings MI 49058
 Telephone: 269-945-9501 Technical Services: 877-384-5464 Fax: 269-818-1680 Email: techsvcs@vikingcorp.com

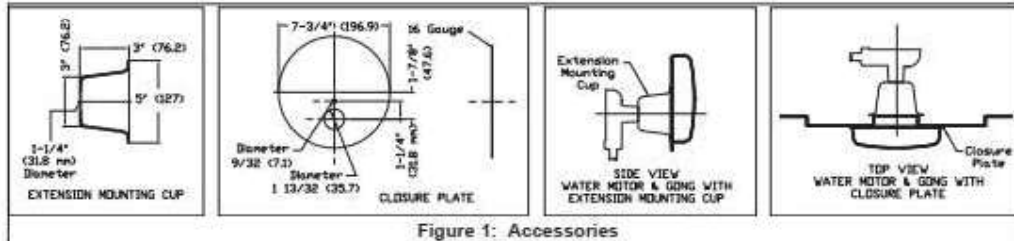

Figure 1: Accessories

- A. Cut a 1-7/16" (38.5 mm) minimum to 1-5/8" (41.3 mm) maximum diameter hole in the building wall to accommodate the 3/4" (20 mm) galvanized spacer pipe. (Note: Spacer pipe is NOT included in Water Motor Alarm Package). The hole through the wall must be level or pitched slightly downward toward the water motor.
- B. Measure the wall thickness.
- C. Cut and thread the spacer pipe to a length equal to: The wall thickness minus 1" (25.4 mm). If the extension mounting cup is used, add an additional 3" (76 mm) to the spacer pipe.
- D. Cut the drive shaft (10) to a length equal to: The total wall thickness plus 2-3/4" (70 mm). If extension mounting cup is used, add an additional 3" (76 mm).
- E. File the drive shaft to provide a 3/32" (2.4 mm) x 45° chamfer on both corners of both ends. File off all burrs and insert the drive shaft into the hole of the striker arm shaft.
- F. Slide the spacer pipe over the shaft and thread the end of the spacer pipe into the gong support assembly coupling (12).
- G. Slide the closure plate (if used) over the free end of the spacer pipe, up to the back of the gong. If desired, the closure plate may be fastened to the gong support by using the 9/32" (7.14 mm) diameter hole in the gong support. Use only a flat or round headed fastener that will not interfere with striker arm movement.
- H. Position the support assembly on the exterior wall surface by sliding the free threaded end of the spacer pipe into the hole from outside the building.
- I. On the inside surface of the wall: Slide the wall plate provided (9), over the free threaded end of the spacer pipe. (If an extension mounting cup is used, place it over the end of the spacer pipe with the flared end toward the wall before sliding the wall plate into position).

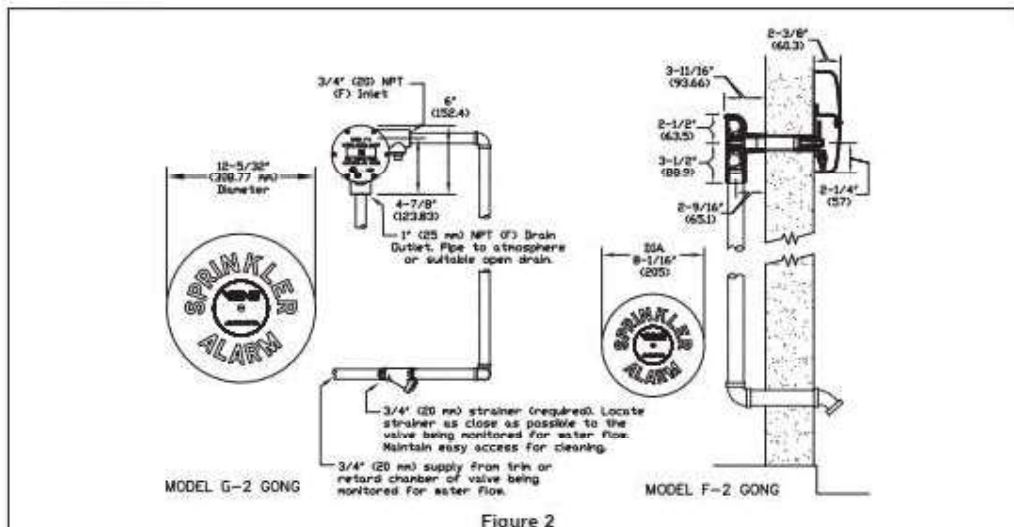

Figure 2

TECHNICAL DATA

WATER MOTOR ALARMS

The Viking Corporation, 210 N Industrial Park Drive, Hastings MI 49058

Telephone: 269-945-9501 Technical Services: 877-384-5464 Fax: 269-818-1680 Email: techsvcs@vikingcorp.com

- J. Remove the plastic thread protectors from the threaded openings in the body of the water motor.
- K. Attach the water motor assembly by threading the body (3) onto the free threaded end of the spacer pipe. The chamfered ends of the drive shaft allow it to slide into position as the water motor body is threaded onto the spacer pipe. When the assembly is properly tightened, the water motor should be positioned with the 1" (25 mm) NPT drain outlet facing downward and the 3/4" (20 mm) NPT alarm line inlet horizontal. See Figures 1 and 3.
- L. Attach the gong, the flat washer, and the gong label (16, 17, and 18) to the gong support installed on the exterior surface of the wall, with the 5/16-18 x 12" (13 mm) screw (19). Note: The flat washer must be installed between the gong and the gong support (17).
- M. With galvanized, brass, or other approved corrosion-resistant piping, not less than 3/4" (20 mm) diameter, connect the water motor inlet to the alarm outlet of the waterflow detecting device. A 3/4" (20 mm) strainer (included) is required on the alarm line as close as possible to the alarm outlet of the waterflow detecting device (or outlet of the retard chamber if used). The location must be easily accessible for cleaning.
- N. The drain outlet of the impeller housing must discharge to an open drain. Care shall be taken to keep the drain line clean at all times.
- O. Note: A water motor drain line that:
  - 1. Has too many fittings, and/or
  - 2. Has a very short length of pipe between the 1" (25 mm) outlet and the first elbow in the water motor drain pipe, and/or
  - 3. Is very long may result in slow drainage and reduced water motor speed. This condition can be remedied by increasing the drain pipe diameter, increasing the length of pipe to the first elbow, and/or pitching the pipe toward the discharge location.

5. OPERATION (See Figure 3)

When a sprinkler system is activated, water flows from the alarm outlet of the valve, through the 3/4" (20 mm) strainer and alarm line piping, into the inlet of the water motor. From the 1/8" inlet orifice, the water flows through a nozzle (4), which restricts the flow into a pressurized stream directed onto the impeller (7). Force from the water stream turns the impeller and drive shaft (10), causing the striker arm (20) to rotate. The striker (25) impacts against the gong (16), producing a continuous alarm. A minimum of 5 PSI (.34 bar) is required at the nozzle to cause a continuous alarm. When properly installed, the Model F-2 Water Motor Alarm produces the required 90 decibel output and the Model G-2 produces 100 decibels. After passing through the water motor, the water is discharged through a 1" (25 mm) drain outlet in the bottom of the impeller housing. The discharged water must be piped through the wall to atmosphere or to a suitable open drain.

6. INSPECTIONS, TESTS AND MAINTENANCE

Weather-resistant materials are used in the construction of the water motor alarm. At regular intervals, examine and test the water motor to ensure that the nozzle and drain line are clean and free of obstruction, and that the alarm functions properly. Also, at regular intervals and before disassembly of the water motor, clean and inspect the alarm line strainer located at the alarm outlet of the waterflow detecting device, or the outlet of the retard chamber, if used. (Note: Some retard chambers may be equipped with a strainer built in). For minimum maintenance and inspection requirements, refer to NFPA 25. In addition, the Authority Having Jurisdiction may have additional maintenance, testing, and inspection requirements that must be followed. Before proceeding with disassembly of the water motor alarm, notify the Authority Having Jurisdiction and occupants of the area covered by the system affected. Take all appropriate precautions. The water motor alarm will be disabled during disassembly.

A. Water Motor Disassembly (See Figure 3)

- 1. Isolate the water motor alarm by closing the alarm line valve in the trim of the waterflow detecting device. (Refer to appropriate technical data for the system used.)
- 2. Remove pipe plug (5).
- 3. Remove all round head machine screws (1) from the water motor cover.
- 4. Separate the cover (2) and the gasket (6) from the housing (3).
- 5. Remove the impeller (7).
- 6. Inspect and, if necessary, carefully clean the nozzle (4) with a wire or pipe cleaner brush.
- 7. Flush the nozzle way and drain line with water or compressed air.

B. Water Motor Re-Assembly

- 1. Re-install the pipe plug (5).
- 2. Re-install the impeller (7).
- 3. Replace cover gasket (6) and attach cover (2) by using round head machine screws (1).
- 4. Open the alarm line valve.
- 5. Test the water motor alarm.
- 6. When test is complete and water motor alarm operation is satisfactory, place the alarm line valve in the proper "alarm" position. Reset and return the affected systems to service.

7. AVAILABILITY

Viking Water Motor Alarms are available through a network of domestic and international distributors. See the Viking Corp. Web site for closest distributor or contact The Viking Corporation.

8. GUARANTEES

For details of warranty, refer to Viking's current list price schedule or contact Viking directly.

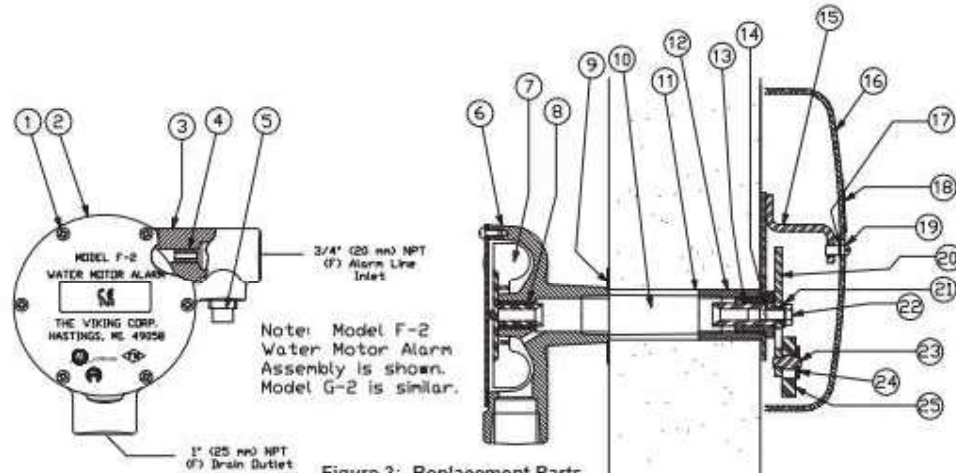

TECHNICAL DATA

WATER MOTOR ALARMS

The Viking Corporation, 210 N Industrial Park Drive, Hastings MI 49058
Telephone: 269-945-9501 Technical Services: 877-384-5464 Fax: 269-818-1680 Email: techsvcs@vikingcorp.com

ITEM NO.	PART NUMBER		DESCRIPTION	MATERIAL	NO. REQ'D
	F-2	G-2			
1			Screw, R. H. Self-tap #10-24 x 3/8" lg.	Zinc Plated Steel	8
2	07867	07870	Cover	Steel	1
3	*	*	Housing	Cast Iron	1
4	*	*	Nozzle	Brass	1
5	01925S	01925S	1/2" Pipe Plug	Cast Iron	1
6	02550B	02550B	Cover Gasket	Cellulose/Nitrile/Glass Blend	1
7	02547C	02547C	Impeller	Delrin	1
8	*	*	Bearing	Brass: Sintered Bronze	1
9	05603A	05603A	Wall Plate	Galvanized Steel	1
10	05604B	05604B	Drive Shaft	Stainless Steel	1
11	--	--	3/4" Pipe (C.O.J.) not furnished	Galvanized Steel	1
12	*	*	Coupling	Brass	1
13	02556B	02556B	Striker Arm Shaft	Celcon Glass Filled	1
14	*	*	Bearing	Brass	1
15	*	*	Gong Support	Stainless Steel	1
16	05821C	06508C	Gong	Aluminum	1
17	02766A	02766A	Flat Washer, 11/32" ID x 11/16" ID x 1/16"	Stainless Steel	1
18	05768A	06505C	Gong Label	Aluminum (F-2), Vinyl (G-2)	1
19	--	--	Screw, B.H. Slotted, 5/16-18 x 1/2" lg.	Stainless Steel	1
20	*	*	Striker Arm	Stainless Steel	1
21	--	--	Flat Washer, 11/32" ID x 11/16" OD x 1/16"	Stainless Steel	1
22	--	--	Screw, H.H. Self-tap 5/16-18 x 1/2" lg.	Zinc Plated Steel	1
23	*	*	Striker Pin	Stainless Steel	1
24	*	*	Striker Arm Washer	Stainless Steel	1
25	*	*	Striker	Canvas Phenolic	1
--Indicates replacement part not available					
*Indicates replacement part only available in a Sub-Assembly listed below					
SUB-ASSEMBLIES					
1-8	07863	07869	Motor Assembly		
20, 23-25	02558B	02558B	Striker Arm Assembly		
12-15, 20-25	05606C	06506C	Support Assembly		

Alarm Devices

Waterflow Alarm Switch

VSR-EU

Technical Features

- Service pressure : Up to 31 bar (450 psi)
(16 bar (232 psi) per LPCB, VdS and CE)
- Flow Sensitivity :
15-38 lpm (4-10 gpm) - UL
30-57 lpm (8-15 gpm) - CE
- Maximum Surge : 5.5 m/s, 18 ft/s
- Switch Contacts : Two sets of Single Pole Double Throw (SPDT) Form C switch contacts.
10.0 A @ 125/250 VAC and 2.0 A @ 30 VDC on resistive load.
- Enclosure :
Cover - Die cast with textured red powdercoat finish
Housing - Cast aluminium
- Conduit Entrance : Requires NEMA Type 4 conduit hub for outdoor installations. Two conduit entrances provided for DN15/ 1/2".
- Environmental Specifications : Indoor or outdoor use ;
Temperature Range : 4.5°C (40°F) to 49°C (120°F) ; NEMA 4/
IP45 Rated Enclosure - when used with proper conduit fittings.
(Not for use in hazardous locations)
- Tamper Protection : Cover held in place by two tamper resistant screws which require a special key for removal (reference : VSRFKEY). A field installable cover tamper switch is available as an option which may be used to indicate unauthorized removal of the cover.

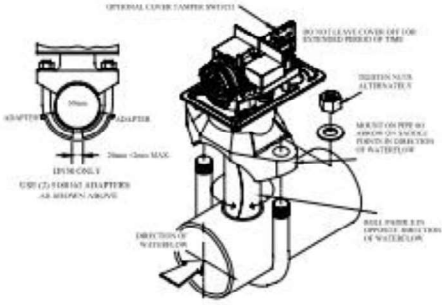

Retard Adjustment :

The delay can be adjusted by rotating the retard adjustment knob from 0 to the maximum setting. The time delay should be set at the minimum required to prevent false alarms.
Note: A condition of CE approval of this product requires that it has a maximum retard of 30 seconds.

WF Alarm Switch - VSR-EU			Physical Data	
Reference	Pipe Size		Installation	
	Nominal (metric/inch)	O.D. (mm)	Hole Size (mm/inch)	
VSR0200CE	DN50 / 2	60.3	33.0 ± 2 / 1.25 ± .125/-.062	
VSR0250CE	DN65 / 2 1/2	73.0	33.0 ± 2 / 1.25 ± .125/-.062	
VSR0250CE	DN65 / 2 1/2	76.1	33.0 ± 2 / 1.25 ± .125/-.062	
VSR0300CE	DN80 / 3	88.9	50.8 ± 2 / 2.00 ± .125	
VSR0400CE	DN100 / 4	114.3	50.8 ± 2 / 2.00 ± .125	
VSR0500CE	DN125 / 5	141.3	50.8 ± 2 / 2.00 ± .125	
VSR0600CE	DN150 / 6	165.1	50.8 ± 2 / 2.00 ± .125	
VSR0600CE	DN150 / 6	168.3	50.8 ± 2 / 2.00 ± .125	
VSR0800CE	DN200 / 8	219.1	50.8 ± 2 / 2.00 ± .125	

Other sizes and longer retard times are available on models without CE approval. Contact Viking for further details.

Worldwide Fire Protection

www.viking-emea.com

Manufactured for Viking Fire Protection by Viking Fire Protection Company. Refer to Manufacturer's literature for details. Subject to change without notice.

30-11-2016 Data sheet replaced version of 2-6-03-2013 (Updated Data sheet document)

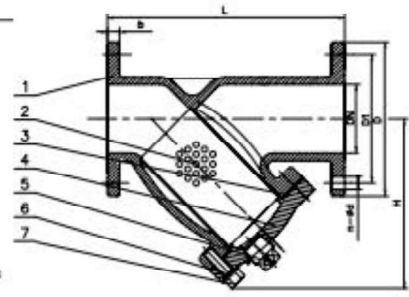

Y-Strainer - Flanged

YSF

Technical Features

- Sizes available (Nominal): DN50/2", DN65/2 1/2", DN80/3", DN100/4", DN150/6", DN200/8", DN250/10" and DN300/12"
- Pressure data:
Working pressure: 21 bar (300 psi)
- Temperature data:
Working temperature: 0°C - 80°C
- Finish: Fusion bonded epoxy coated internal and external
- Connections: Flange diameter and thickness according to ANSI B16.1 Class 125 or EN1092-2 PN16

Y-Strainer - Flanged - YSF

Nominal Pipe Size	Dimensions (mm)										Drain Plug BSP Thread	Screen Size (mm)	Reference*		Weight (kg)
	Metric	inch	L	D	b	H	D1		n-DL				ANSI	PN16	
							ANSI	PN16	ANSI	PN16					
DN50	2"	200	152	16	155	120.7	125	4-Ø19.1	1"	1.5	YSF-0200	YSF-0200PN	8.7		
DN65	2 1/2"	254	178	12.5	165	139.7	145	4-Ø19.1	1"	1.5	YSF-0250	YSF-0250PN	12.2		
DN80	3"	257	191	19	180	152.4	160	4-Ø19.1	1"	1.5	YSF-0300	YSF-0300PN	13.8		
DN100	4"	308	229	24	229	190.5	180	4-Ø19.1	1"	1.5	YSF-0400	YSF-0400PN	23.9		
DN150	6"	470	279	25.5	311	241.3	240	4-Ø22.2	1 1/2"	1.5	YSF-0600		43.8		
DN200	8"	549	343	28.5	394	298.5	295	4-Ø22.2	1 1/2"	2	YSF-0800	YSF-0800PN16	75.4		
DN250	10"	624	406	30.5	487	362.0	355	12-Ø25.5	2"	2	YSF-1000	YSF-1000PN16	109.3		
DN300	12"	729	483	32	547	431.8	410	12-Ø25.5	2"	2	YSF-1200	YSF-1200PN16	173.1		

* Valve flange drilling (bore and location of bolt holes and drain hole diameter) allows mating with the following flange types:
ANSI - ANSI B16.1 Class 125   PN16 - EN 1092-2, EN 1092-1, EN 1092-2 - PN16

Physical Data

Y-Strainer - Flanged - YSF

DN		Hole Dia. (mm)	Free Flow Area (%)
inch	mm		
2"-6"	50-150	1.5	33
8"-12"	200-300	2.0	33

Y-Strainer - Flanged - YSF

Materials List		
Item	Description	Material Specification
1	Valve Body	Ductile Iron ASTM A536 65-45-12
2	Screen	Stainless Steel AISI 304 (Perforated)
3	Gasket	EPDM Commercial
4	Cover	Ductile Iron ASTM A536 65-45-12
5	Plug	Malleable Iron Galvanized
6	Bolt	Carbon Steel Zinc Plated
7	Flat Washer	Carbon Steel Zinc Plated

www.viking-emea.com

"Setting" is a trademark of the Viking Corporation, copyright subject to change without notice.

16013-2017 - Datasheet updates the version of 01-01-2016 (Changed screen size data)

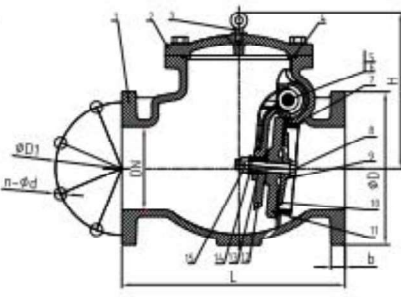
Swing Check Valve - Flanged

SCF

Technical Features

- Sizes available (Nominal): 2"/DN50, 2-1/2"/DN65, 3"/DN80, 4"/DN100, 6"/DN150, 8"/DN200, 10"/DN250 & 12"/DN300
- Pressure data:
Working Pressure: 21 bar (300 psi).
- Working Temperature: 0°C to 80°C
- Seat Type: Bronze clapper face ring and valve body seat
- Finish: Fusion bonded epoxy coated interior & exterior
- Connections: Flange diameter and thickness according to ANSI B16.1 Class 125, EN1092-2 PN10 or EN1092-2 PN16
- Specifications: Complys with AWWA C508, clear water-way design.

Note: Check valves may be damaged by excessively turbulent water flow. Model SCF check valves should be installed a reasonable distance from pumps, elbows, expanders, reducers, or similar devices. Typical piping practices suggest a minimum distance of five times the pipe diameter for general use

Check Valves

Swing Check Valve - Flanged - SCF

Part number*			Nominal pipe size		Dimensions (mm)										Weight (kg)
ANSI	PN10	PN16	Metric	Inch	L	D	b	H	D1			n-ØL			
									ANSI	PN16	PN10	ANSI	PN16	PN10	
SCF-0200		SCF-0200PN	DN50	2"	203	152	16	133	120.5	125		4-Ø19.1			11.2
SCF-0250		SCF-0250PN	DN65	2-1/2"	254	178	17.5	150	139.5	145		4-Ø19.1			16.7
SCF-0300		SCF-0300PN	DN80	3"	279	191	19	150	152.5	160		8-Ø19.1	8-Ø19.1		22.5
SCF-0400		SCF-0400PN	DN100	4"	330	229	24	218	190.5	180		8-Ø19.1	8-Ø19.1		34.9
		SCF-0600	DN150	6"	406	279	25.5	290	241.5	240		8-Ø22.2	8-Ø23		65.2
SCF-0800	SCF-0800PN10	SCF-0800PN16	DN200	8"	495	343	28.5	330	298.5	295		8-Ø22.2	12-Ø23	8-Ø23	120.7
SCF-1000	SCF-1000PN10	SCF-1000PN16	DN250	10"	622	406	30.5	350	362	355	350	12-Ø25.4	12-Ø28	12-Ø23	180.9
SCF-1200	SCF-1200PN10	SCF-1200PN16	DN300	12"	660	483	32	375	432	410	400	12-Ø25.4	12-Ø28	12-Ø23	242.3

* Valve flange drilling (size and location of bolt holes and pitch circle diameter) allows mating with the following flange types. ** Not UL or FM

ANSI = ANSI B16.1   PN10 = DIN 2501, EN 1092 - PN10   PN16 = DIN 2501, EN 1092 - PN16

Physical Data

Swing Check Valve - Flanged - SCF

Item	Description	Material	ASTM Specifications
1	Body	Ductile iron	ASTM A536 65-45-12
2	Bonnet	Ductile iron	ASTM A536 65-45-12
3	Eyebolt	Zinc plated carbon steel	
4	O-ring	NBR	Commercial
5	Hinge pin	Stainless steel	AISI 304
6	Hinge bushing	Brass	ASTM B36
7	Seat ring	Bronze	ASTM B62
8	Disc seat bolt	Stainless steel	AISI 304
9	Retainer washer	Bronze	ASTM B62
10	Disc sealing ring	EPDM	Commercial
11	Disc	Ductile iron	ASTM A536 65-45-12
12	Clapper arm	Ductile iron	ASTM A536 65-45-12
13	Stud bushing	Brass	ASTM B36
14	O-ring	NBR	Commercial
15	Nuts	Stainless steel	AISI 304

www.viking-emea.com

Swing™ is a trademark of The Viking Corporation. Specifications subject to change without notice.

13-10-2017   Updated data sheet of 08-06-2016. Bolded text is altered of Technical Resources

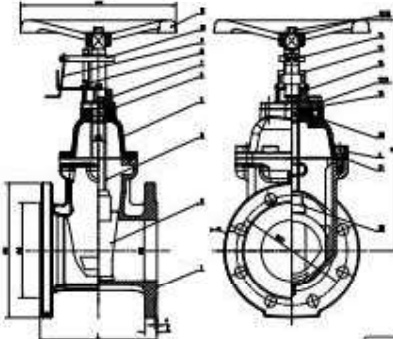

Non-Rising Stem (NRS) EN1171 Gate Valve - Flanged
NRF11

Technical Features

- Sizes available (Nominal) : DN50/2", DN65/2-1/2", DN80/3", DN100/4", DN125/5", DN150/6", DN200/8", DN250/10" and DN300/12"
- Working Pressure : 16 bar (232 psi)
- Wedge type : Resilient EPDM fully encapsulated
- Finish : Fusion bonded epoxy inside and outside
- Approvals : VdS Approved
- Connections : Flange diameter and thickness according to EN1092-2 PN16, and flange drilling can be in accordance with EN1092-2 PN10 for size 8"/DN200, 10"/DN250 and 12"/DN300 according to request
- Specification : Design and dimensions conform to EN1171
- Supervision : Integral bracket allows monitoring of valve in open position using supervisory switch, P/N 828482. For monitoring closed position part number NRF-SB is required

Control Valves

Non-Rising Stem (NRS) EN1171 Gate Valve - Flanged - NRF11

Reference	Nominal Pipe Size		Flange Type and Drilling	Dimensions (mm)										Weight (kg)
	Metric	Inch		L(F4)	H	D	D1	d	C	T	ØM	n-ØL		
NRF11-0200PN (923433)	DN50	2"	PN10 PN16	150	282	165	125	99	19	3	180	4-Ø19	10.25	
NRF11-0250PN (923432)	DN65	2-1/2"	PN10 PN16	170	290	185	145	118	19	3	180	4-Ø19	12.27	
NRF11-0300PN (923431)	DN80	3"	PN10 PN16	180	331	200	160	132	19	3	200	8-Ø19	16.31	
NRF11-0400PN (923430)	DN100	4"	PN10 PN16	190	366	220	180	156	19	3	254	8-Ø19	21.12	
NRF11-0500PN (923429)	DN125	5"	PN10 PN16	200	447	250	210	184	19	3	280	8-Ø19	32.60	
NRF11-0600 (923428)	DN150	6"	PN10 PN16	210	490	285	240	211	19	3	305	8-Ø23	42.21	
NRF11-0800PN10 (923427)	DN200	8"	PN10	230	560	340	295	266	20	3	350	8-Ø23	57.28	
NRF11-0800PN16 (923426)			PN16									12-Ø23		
NRF11-1000PN10 (923425)	DN250	10"	PN10	250	706	405	350	319	22	3	450	12-Ø23	105.62	
NRF11-1000PN16 (923424)			PN16									12-Ø28		
NRF11-1200PN10 (923423)	DN300	12"	PN10	270	802	460	400	370	24.5	4	450	12-Ø23	169.02	
NRF11-1200PN16 (923422)			PN16									12-Ø28		

Physical Data

Non-Rising Stem (NRS) EN1171 Gate Valve - Flanged - NRF11

Item	Description	Material	Specification	Item	Description	Material	Specification
1	Valve Body	Ductile Iron	EN-GJS-450-10	13	Flat Washer	Carbon Steel	Zinc Plated
2	Resilient wedge disc	Ductile Iron	EN-GJS-450-10 & EPDM	14	Bolt	Stainless Steel	SS304
3	Stem	Stainless Steel	2Cr13	15	Fixed Plate	Stainless Steel	SS316
4	Bolt	Carbon Steel	Zinc Plated	16	Ring Wiper	EPDM	Commercial
5	Bonnet	Ductile Iron	EN-GJS-450-10	17	Bolt	Carbon Steel	Zinc Plated
6	O-Ring	NBR	Commercial	18	Flat Washer	Carbon Steel	Zinc Plated
7	Gland	Ductile Iron	EN-GJS-450-10	19	O-Ring	EPDM	Commercial
8	Position Fixing Spindle	Stainless Steel	SS316	20	Thrust Washer	Brass	HPb59-1
9	Limit Plate	Stainless Steel	SS316	21	Bonnet Gasket	EPDM	Commercial
10	Position Fixing Plate	Stainless Steel	SS316	22	Wedge Nut	Brass	C95400
11	Handwheel	Ductile Iron	EN-GJS-450-10	23	Switch bracket for NRF11 Valve - Part Number: NRF-SB		
12	Bolt	Carbon Steel	Zinc Plated				

Materials List

www.viking-emea.com

Viking® is a trademark of The Viking Corporation. Specifications subject to change without notice.

06-06-2018 Data sheet updates the datasheet of 26-06-2017. E flange dimensions of item 21 in material list B10

Non-Rising Stem (NRS) EN1171 Gate Valve - Flanged

NRF11

Installation

1. Piping systems and valves should be thoroughly cleaned and free from ingress of foreign materials.
2. Visually inspect the valve seating and ports for cleanliness immediately prior to installation.
3. All valves should be independently supported against movement and stress from the connected piping system.
4. Ensure that the valve pressure rating is compatible with service conditions.
5. Operate the valve at least once from the open to closed position.
6. Verify that packing nuts are tight before pressurizing the system.
7. Gate valves are not suitable for throttling applications.
8. Gate valves should be installed in the vertical position on horizontal pipework and in the horizontal position on vertical pipework.

Operation

Gate valves are manually operated multi-turn valves and are opened by a handwheel or other operating device, generally in a counter clockwise direction and then closed clockwise.

Inspection and Maintenance

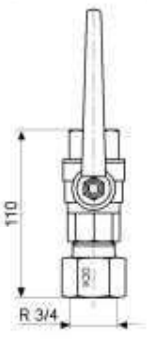
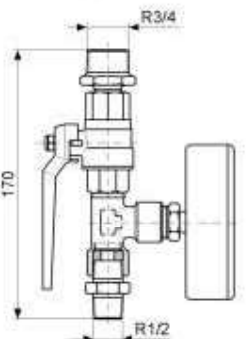
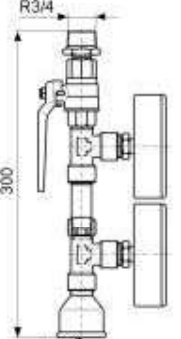
1. Valves should be inspected periodically and should be cycled to prevent buildup of foreign materials in the piping system and valve body.
2. Always shut down the system before repacking the valve. Valves are designed with backseats for repacking under pressure but this is not recommended.

Closing Torque for Gate Valve Handwheel		
Size		Closing Torque Nm
2"	DN50	27
2½"	DN65	38
3"	DN80	65
4"	DN100	80
5"	DN125	100
6"	DN150	125
8"	DN200	160
10"	DN250	240
12"	DN300	300

www.viking-emea.com

00-04-2018 Viking best updates the datasheet of 16-04-2017 E range line 4 pos of item 2 in material list

MINIMAX	Technisches Datenblatt technical data sheet	M2-10-03 Teil 2 part 2												
Ergänzung / amendment: 11.05														
Prüfgeräte für Strömungsmelder test devices for waterflow detector Maße in mm; Gewicht in kg/Stk. dimensions in mm; weight in kg/pc														
K20 mit / ohne festen Anschluss K20 with / without fastened connection	K30 ohne festen Anschluss K30 without fastened connection	K30 mit festem Anschluss K30 with fastened connection												
														
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Prüfgerät Strömungsmelder testing device waterflow detector</th> <th style="text-align: left;">Art.-Nr. order no.</th> <th style="text-align: left;">Gewicht weight</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>K20 mit / ohne festen Anschluss K20 with / without fastened connection</td> <td>88 0123 (LG)</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td>K30 ohne festen Anschluss K30 without fastened connection</td> <td>78 5605 (LG)</td> <td>1,1</td> </tr> <tr> <td>K30 mit festem Anschluss K30 with fastened connection</td> <td>77 3386 (LG)</td> <td>2,0</td> </tr> </tbody> </table>			Prüfgerät Strömungsmelder testing device waterflow detector	Art.-Nr. order no.	Gewicht weight	K20 mit / ohne festen Anschluss K20 with / without fastened connection	88 0123 (LG)	0,5	K30 ohne festen Anschluss K30 without fastened connection	78 5605 (LG)	1,1	K30 mit festem Anschluss K30 with fastened connection	77 3386 (LG)	2,0
Prüfgerät Strömungsmelder testing device waterflow detector	Art.-Nr. order no.	Gewicht weight												
K20 mit / ohne festen Anschluss K20 with / without fastened connection	88 0123 (LG)	0,5												
K30 ohne festen Anschluss K30 without fastened connection	78 5605 (LG)	1,1												
K30 mit festem Anschluss K30 with fastened connection	77 3386 (LG)	2,0												
(LG) = lagerhaltig (LG) = available from stock														
Instandhaltung: ..... Sichtkontrolle maintenance: ..... visual check Produktinformation: ..... ✓ product information: ..... ✓ Ersatzteile: ..... ✓ spare parts: ..... ✓														
mitgeltende Blätter: Manometer 16 bar - ER 2MAZ ..... M1-12-01 Kugelhahn 3/4 - PN40 ..... M2-04-15														
sheets also applying: pressure gauge 16 bar - ER 2 pointers ..... M1-12-01 ball valve 3/4 - PN40 ..... M2-04-15														
Anwendung Prüfgerät Strömungsmelder K20 mit / ohne festen Anschluss: - Nassanlagen mit einem Mindestbetriebsdruck von 8,2 bar (am Prüfgerät); - zum festen Anschluss an das Abwassernetz oder für freien Auslauf. K30 ohne festen Anschluss: - Nassanlagen mit einem Mindestbetriebsdruck von 3,6 bar (am Prüfgerät); - für freien Auslauf. K30 mit festem Anschluss: - Nassanlagen mit einem Differenzdruck von 3,6 bar (am Prüfgerät); - zum festen Anschluss an das Abwassernetz.														
application testing device waterflow detector K20 with / without fastened connection: - wet pipe systems with a minimum pressure of 8,2 bar (at the point of the test device); - for use in a piping with a fixed connection with the sewage system or for open discharge. K30 without fastened connection: - wet pipe systems with a minimum pressure of 3,6 bar (at the point of the test device); - for open discharge. K30 with fastened connection: - wet pipe systems with a pressure difference of 3,6 bar (at the point of the test device); - for use in a piping with a fixed connection with the sewage system.														
Erstellt:	Dieses Dokument unterliegt im ausgedruckten Zustand nicht dem Änderungsdienst. This printed document is not part of the change service.	Freigabe:												

1.5 SPISAK KORIŠĆENIH PROPISA I LITERATURE

1. Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata (Sl.list CG br.064/17, 044/18, 063/18)
2. Pravilnik o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije za građenje objekata (Sl.list CG br. 044/18)
3. Zakon o zaštiti i zdravlju na radu (Sl.list CG br. 34/14, 044/18)
4. Pravilnik o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije, Sl.glasnik SRS br. 29/87
5. Zakon o zaštiti i spašavanju (Sl.list CG br. 13/07, 5/08, 32/11, 054/16)
6. MEST EN 12845:2016

2. NUMERIČKA DOKUMENTACIJA

2.1 PRORAČUNI

1. POTREBNA KOLIČINA VODE ZA SPRINKLER SISTEM

Proračun potrebne količine vode za sprinkler sistem urađen je prema MEST EN 12845:2016 standardu. Parametri stabilnog sistema za gašenje požara određeni su prema pregledu Tabele 3.

Prilog Annex A, tabela A.2, prikazuje osnovne grupe proizvoda (proizvodnih i tehnoloških procesa) prema stepenu opasnosti razvitka požara u zavisnosti od njegove funkcionalne namjene i požarnog opterećenja sagorivog materijala. Objekat, odnosno štićeni prostori po svojoj namjeni i karakteru su svrstani u grupe prostorija sa požarnim opterećenjem OH1.

Iz pregleda Tabele 3 za požarnu opasnost OH1 dobijeni su sledeći parametri stabilnog sistema za gašenje požara vodom:

- Minimalna brzina dotoka vode: 5 l/min m²
- Dejstvujuća površina za suvi sistem: 72 m²
- Minimalno pogonsko vrijeme: 60 min
- Maksimalna štićena površina po sprinkler mlaznici: 12 m²
- Maksimalno rastojanje između sprinkler mlaznica: 4 m

Na osnovu gornjih podataka proračunom se dobija minimalna (teorijska) potrošnja vode za sistem sa sprinkler mlaznicama (Q_s):

$$Q_s = 5 \times 72 = 360 \text{ l/min}$$

Zbog nejednolikosti mreže za potrošnju vode, uzima se 40% više od minimalne (teorijske) potrošnje vode:

$$Q'_s = 360 \times 1,4 = 504 \text{ l/min}$$

Tačna količina vode neophodna za gašenje požara, dobijena je hidrauličkim proračunom, čiji je izvještaj dat u nastavku.

EN 12845:2015 (E)

Table 3 — Design criteria for LH, OH and HHP

Hazard Class	Design Density mm/min	Area of Operation m ²	
		Wet or pre-action	Dry or alternate
LH	2,25	84	Not allowed Use OH1
OH1	5,0	72	90
OH2	5,0	144	180
OH3	5,0	216	270
OH4	5,0	360	Not allowed Use HHP1
HHP1	7,5	260	325
HHP2	10,0	260	325
HHP3	12,5	260	325
HHP4	deluge (see NOTE)		
NOTE Needs special consideration. Deluge systems are not covered by this standard.			

Annex A (normative)

Classification of typical hazards

Tables A1, A.2 and A.3 contain lists of minimum hazard classification. They shall also be used as guidance for occupancies not specifically mentioned. They shall be read in conjunction with 6.2.

Table A.1 — Light Hazard occupancies

Schools and other educational institutions (certain areas) <i>see</i> 6.2.2
Offices (certain areas) <i>see</i> 6.2.2
Prisons

Table A.2 — Ordinary Hazard occupancies

Occupancy	Ordinary hazard group			
	OH1	OH2	OH3	OH4
Glass and ceramics			Glass factories	
Chemicals	Cement works	Photographic film factories	Dyers works soap factories Photographic laboratories Paint application shops with water based paint	
Engineering	Sheet metal product factories	Metal working	Electronics factories Radio equipment factories Washing machine factories Car workshops	
Food and beverages		Abattoirs, meat factories Bakeries Biscuit factories Breweries Chocolate factories Confectionery Dairies Factories	Animal fodder factories Corn mills Dehydrated vegetable and soup factories Sugar factories	Alcohol distilleries
Miscellaneous	Hospitals Hotels Libraries (excluding book stores) Restaurants Schools (see	Laboratories (physical) Laundries Car parks Museums	Broadcasting studios (small) Railway stations Plant (technical) room Farm building	Cinemas and theatres Concert halls tobacco factories Film and TV Production Studio

EN 12845:2015 (E)

Occupancy	Ordinary hazard group			
	OH1	OH2	OH3	OH4
	6.2.2) Offices (see 6.2.2)			
Paper			Book binding factories cardboard factories paper factories	Waste paper processing
Shops and offices	Data processing (computer room, excluding tape storage) Offices see 6.2.2		Department stores shopping centre	Exhibition halls ^a
Textiles and clothing		Leather goods factories	Carpet factories (excluding rubber and foam plastics) Cloth and clothing factories fibre board factories Footwear factories (excluding plastics and rubber) Knitting factories linen factories Mattress factories (excluding foam plastics) Sewing factories weaving mills Woolen and worsted mills	Cotton mills Flax preparation plants Hemp preparation plants
Timber and wood			Woodworking factories Furniture factories (without foam plastics) Furniture showrooms Upholstery (without foam plastics) factories	Saw mills Plywood factories
NOTE Where there is painting or other similar high fire load areas in a OH1 or OH2 occupancy, they should be treated as OH3.				
^a Excessive clearance shall be taken into consideration.				

2. DIMENZIONISANJA CIJEVNIH INSTALACIJA

Dimenzionisanje cijevnih vodova je urađeno u skladu sa MEST EN 12845 propisima, koji propisuje da brzina vode u cjevovodima ne smije biti veća od 10 m/s.

Pored zahtjeva za brzinu proticanja, ispoštovan je i zahtjev, da radni pritisak vode na sprinkler mlaznici, ne smije biti manji od 0,35 bar.

3. IZBOR SPRINKLER MLAZNICA

Izbor sprinkler mlaznica urađen je po MEST EN 12845 propisima. Proračunska potrošnja vode po sprinkler mlaznici (Q_s):

$$Q_s = k \times \sqrt{H} \quad (\text{l/s})$$

gde je:

k – koeficijent isticanja mlaznice

N – pritisak ispred mlaznice, (m)

U zavisnosti od raspoloživog pritiska ispred mlaznice, kao i od proračunske potrošnje vode na osnovu inteziteta kvašenja:

$$Q_M = 5 \times 12 = 60 \text{ l/min} = 1 \text{ l/s}$$

$$60 = k \times \sqrt{0.5} \Rightarrow k = \frac{60}{\sqrt{0.5}} = 84.85 \Rightarrow k = 80$$

Prilikom izbora sprinklera treba uzeti u obzir geometrijske dimenzije prostorije kao i druge građevinske uslove, zatim postojeći pritisak u mreži cjevovoda i potrebnu količinu vode.

Izabrane su mlaznice:

Sprinkler standard viseća mlaznica: K=80, P=12 m², T=68°C, R1/2 (DN 15), 5 mm ampula

4. PAD PRITISKA U INSTALACIJI

$$\Delta p = \Delta p_1 + \Delta p_2 + H$$

Δp – ukupan pad pritiska (bar)

Δp_1 – pad pritiska zbog otpora u cijevima (bar)

Δp_2 – pad pritiska zbog otpora u armaturi (bar)

H – geodetska visina (bar)

$\Delta p_1 + \Delta p_2$ po HAZEN – WILLIAMS – u:

$$\Delta p_{12} = \Delta p_1 + \Delta p_2 = 6.05 \times 10^5 \times C^{-1.85} \times d^{4.87} \times Q^{1.85} \times L \text{ (bar)}$$

C – konstanta za cijevi (za čelične cijevi C=120), pa je:

$$\Delta p_{12} = \Delta p_1 + \Delta p_2 = K \times Q^{1.85} \times L \text{ (bar)}$$

Q – protok vode (l/min)

L – stvarna + ekvivalentna dužina (m)

5. HIDRAULIČKI PRORAČUN

Hidraulički proračun je dobijen programom EliteSoft “Fire”. Princip rada programa je potpuno u skladu sa propisima. Rezultati programa su dati tabelarno.

Stvarna potrošnja vode je:

$$Q = 683.64 \text{ l/min}$$

Pad pritiska u instalaciji je: $\Delta p_1 = 2.44 \text{ bar}$

Rezervni pritisak je: $\Delta p_2 = 0.5 \text{ bar}$

Potreban pritisak: $p = 2.44 + 0.5 = 2.94 \text{ bar}$

Obzirom da Projektant nije raspolagao sa pisanim Uslovima vodovoda prilikom izrade Projekta, odabrano je pumpno postrojenje za pojačavanje pritiska u instalaciji. Ukoliko prilikom izvođenja radova na instalaciji Investitor obezbijedi važeće garancije od Vodovoda o garantovanom pritisku i oni zadovolje projektne parametre, može se izvesti instalacija bez pumpnog postrojenja.

Prema dobijenim parametrima, odabrano je pumpno postrojenje **SiFire Easy 40/200-195-11/0.75 EEJ**, proizvođača WILO.

Sistem za povišenje pritiska kao potpuno automatski kompaktni sistem u svrhe gašenja požara u skladu sa DIN 12845.

Sastoji se od 2 pumpe (glavna/rezervna) sa horizontalnim okvirom fundamenta – EN 733 – sa spojnicom za demontažu, elektromotorom i višestepenom vertikalnom električnom džokej pumpom, membranskom posudom (zapremina: 20 l), kao i sa komandnim ormarom po pumpi, koji je pričvršćen na čvrstoj nosećoj konstrukciji.

Dva modela EC-Fire E za elektromotor, oba opremljena Easy Controller-om, plus model EC-Fire J za džokej pumpu, čvrsta konstrukcija od specijalnih profilnih delova sa prorezima za viljuškar i kuke, tako da se može obezbediti siguran transport. Držač podesiv po visini za izlazni razdelnik i specijalni okvir fundamenta značajno smanjuju prenos vibracija i povećavaju pouzdanost i radni vek.

Cirkulacija sa dvostrukim presostatom, manometrom, nepovratnim ventilom, ventilom (osiguranim od neovlašćenog uključivanja) za glavnu i rezervnu pumpu za automatsko startovanje. Kablovi su sakriveni u konstrukciji i zaštićeni su od vibracija i rezova. Serijski opremljen sa membranom koja je montirana direktno na kućištu glavne/rezervne pumpe, radi sprečavanja pregrevanja pri nultom protoku.

Dva upravljačka uređaja EC-Fire E i EC-Fire J za sisteme za gašenje požara u skladu sa EN 12845.

Upravljački uređaji su ugrađeni u kućište od čeličnog lima, klasa zaštite IP54.

Maksimalan kvalitet regulacije i najjednostavnije rukovanje zahvaljujući EC-Fire upravljačkom uređaju sa direktnim prikazom trenutnog stanja rada, sa višejezičnim LC displejem zasnovanom na simbolima, jednostavno navođenje korisnika kroz menije, tasteri za brzo podešavanje parametara. Upravljačka i regulaciona jedinica širokog opsega za nadzor rada postrojenja.

Postrojenje spremno za priključenje, ožičeno i povezano cevima na osnovni okvir.

Pritisak dovoda:

Prilikom planiranja konfiguracije sistema obavezno treba obratiti pažnju na pritisak dotoka (vidi tehničke podatke). Maksimalni dozvoljeni pritisak dotoka je razlika od maksimalnog radnog pritiska sistema, odgovarajuće umanjeno za napor pumpe pri $Q = 0$ koji treba da se uzme u obzir. Prema EN 12845, maksimalan pritisak vode kod sprinkler sistema sme da iznosi najviše 12 bara. Kod sprinkler sistema sa jakim skokom, kod kojih razlika visine između najvišeg i najnižeg sprinklera iznosi preko 45 m, pritisak vode na izlazu pumpe ili u cevovodima može da bude jači od 12 bara

ukoliko su sve komponente sistema dimenzionisane za ovaj nivo pritiska.

Instalacija pumpe za povišenje pritiska prema uslovima usisa.

Za glavnu/rezervnu pumpu je potrebno montirati dovodni rezervoar sa priključkom na potisnoj cevi iznad pumpe.

Protok

Konfiguracija sistema do 350 m³/h (97 l/s) po glavnoj/rezervnoj pumpi.

Upravljački uređaji za sisteme za snabdevanje vodom za gašenje požara

Wilo-Control SC-Fire E (glavna ili rezervna pumpa sa elektromotorom)

Hardver:

poptuno elektronska centralna upravljačka jedinica ugrađena u lakirano čelično kućište, klasa zaštite IP54, upravljačka jedinica i displej se nalaze na prednjim vratima

Karakteristike i funkcije:

Dizajn upravljačkog uređaja zavisi od snage priključene pumpe (startovanje preko DOL ili preklapanja zvezda-trougao). Uređaj sadrži sledeće komponente:

- Glavni prekidač: za uključivanje i isključivanje upravljačkog uređaja. (prilikom neovlašćene upotrebe u slučaju požara)
- Displej: displej ugrađen u vrata upravljačkog uređaja, za rukovanje i prikaz. Prikaz podataka o radu i stanja rada pumpe, kao i upravljačke i regulacione jedinice, pomoću simbola Izbor menija i unos parametara se vrše preko tastera na prednjim vratima
- Mikroprocesor: Mikroprocesor sa programsko-tehnički realizovanim SPS mrežnim delom i I/O-povezivanjem. Konfiguracija programiranja zavisi od postrojenja i sprinkler sistema
- Indikatori: indikatorske lampice Longlife prikazuju spremnost za rad, režim motora i rad pumpe, aktiviranje presostata plivajućeg prekidača, pogrešno startovanje, zbirnu grešku, ručno startovanje i ručno zaustavljanje
- Tasteri: tasteri za ručno startovanje i ručno zaustavljanje, testiranje lampica i izbor menija
- Osigurač: Zaštitni osigurači koji tolerišu startnu struju za najmanje 20 s
- Pokretanje motora: zaštitna sklopka za direktno uključivanje, do 22 kW, startovanje preko zvezde-trougla pri većoj snazi
- Zaštita motora: Samo za signalizaciju
- Nadzor vodosnabdevanja: preko plivajućeg prekidača da bi nivo vode uvek bio na najmanje 2/3 dovodnog rezevoara
- Nadzor snage: električno napajanje pumpe i snaga pumpe
- Sažeti izveštaj o signalima: greške svih vrsta su prikazane preko zajedničkog indikatora greške
- Pojedinačni izveštaj o signalima: važan signal o grešci "Pogrešno startovanje" je prikazan preko individualnog indikatora greške
- Signal o grešci i potvrđivanje greške: svi signali o grešci su prikazani preko LED lampica na displeju u vidu koda greške i isti treba da budu potvrđeni.

Softver:

- fabrički programiran za potpuno automatski rad
- Informacije o naponu, jačini struje i snazi pumpe
- Navigacija kroz meni sa prikazom teksta

u skladu sa sledećim normama:

- Stacionarni protivpožarni sistemi - automatski sprinkler sistemi (EN 12845), deo o pumpama sa elektromotorom

- Električna oprema za mašine (EN 60204-1)
- Kombinacije niskonaponskih uređaja i upravljačkih uređaja (EN 61439-1 i EN 61439-2)
- Otpornost na smetnje elektromagnetne kompatibilnosti (EMK) za industrijske zone (EN 61000-6-2)
- Emitovanje smetnji elektromagnetne kompatibilnosti (EMK) za stambene i poslovne objekte, kao i za mala preduzeća (EN 61000-6-3)

Opis funkcije:

Upravljanje pumpama sa elektromotorom, senzorima za upravljanje pumpama, kao i nivoom informacija može da se vrši upravljačkim uređajima Wilo EC-Fire E. Mikroprocesorom kontrolisan upravljački uređaj služi za upravljanje i regulaciju svih potrebnih funkcija sistema za povišenje pritiska u skladu sa EN 12845 za svrhe ispitivanja ili konkretne sprinklere.

Logika rada jedinice za gašenje požara je zasnovana na kaskadnoj kalibraciji presostata za startovanje pumpe.

Pritisak u sistemu popušta ako se zahteva velika količina vode na osnovu otvora ili više cirkulacija ili na osnovu oštećenog sprinklera. Ovo dovodi do pokretanja glavne pumpe preko upravljačkog uređaja. Ako električna glavna pumpa ne startuje u sistemima sa više pumpi (npr. zbog problema u napajanju strujom), padom pritiska će se aktivirati presostat rezervne pumpe i pumpa će startovati. U nekim slučajevima mogu da se koriste i dve ili više električnih pumpi.

Pritisak sistema se povećava u postrojenju čim se zatvori cirkulacija sprinklera ili zasun, preko kojeg se vrši napajanje glava sprinklera. Onda je potrebno pritisnuti tastere za zaustavljanje na prednjim vratima da bi se zaustavila pumpa.

Wilo-Control EC-Fire J (džokej pumpa sa elektromotorom)**Hardver:**

poptuno elektromehanička upravljačka jedinica ugrađena u lakirano čelično kućište, klasa zaštite IP54, upravljačke jedinice i tasteri se nalaze na prednjim vratima

Karakteristike i funkcije:

Dizajn upravljačkog uređaja zavisi od snage priključene pumpe. Uređaj sadrži sledeće komponente:

- Glavni prekidač: za uključivanje i isključivanje upravljačkog uređaja
- Indikatori: indikatorske lampice koje prikazuju spremnost pumpe, rad pumpe i zbirnu grešku
- Prekidač: Okretni prekidač za podešavanje ručnog režima rada, odn. automatskog režima rada
- Pokretanje motora: Direktna sklopka
- Zaštita motora: Prekidač za zaštitu od kratkih spojeva i preopterećenja
- Pojedinačni izveštaj o signalima: Signal o grešci na motoru (kratki spoj, preopterećenje)
- Signal o grešci i potvrđivanje greške: Signal o grešci na motoru je prikazan preko odgovarajućih LED lampica. Potvrđivanje se vrši prilikom ponovnog aktiviranja zaštitnog prekidača motora

u skladu sa sledećim normama:

- Stacionarni protivpožarni sistemi - automatski sprinkler sistemi (EN 12845), deo o džokej pumpama
- Električna oprema za mašine (EN 60204-1)
- Kombinacije niskonaponskih uređaja i upravljačkih uređaja (EN 61439-1 i EN 61439-2)
- Otpornost na smetnje elektromagnetne kompatibilnosti (EMK) za industrijske zone (EN 61000-6-2)
- Emitovanje smetnji elektromagnetne kompatibilnosti (EMK) za stambene i poslovne objekte, kao i za mala preduzeća (EN 61000-6-3)

Opis funkcije:

Upravljanje džokej pumpama sa elektromotorom i senzorima može da se vrši jedinicom Wilo-Control EC-Fire J, u skladu sa EN 12845, i to u svrhe testiranja, kao i prilikom rada sprinkler sistema.

Logika rada jedinice za gašenje požara je zasnovana na kaskadnoj kalibraciji presostata za startovanje pumpe.

Prvo se pokreće džokej pumpa koja služi za povišenje pritiska i osigurava napunjenost sistema vodom, kao i da je sistem pod pritiskom. Ona se aktivira prilikom pada pritiska u sistemu. Regulacija za startovanje i zasutavljanje se vrši pomoću propisno kalibrisanog presostata.

Radni podaci

Fluid: Voda 100 %

Temperatura fluida: 20,00 °C

Protok: 684,00 l/min

Napor: 30,02 m

Napor maks.: 51,98 m

Broj pumpi: 1

temperatura fluida: 3...50 °C

temperatura okoline: 5...40 °C

Maksimalni radni pritisak: 10 bar

Pritisak dotoka:

Podaci o motoru

Mrežni priključak: 3~400V/50 Hz

Nominalna snaga motora: 11 kW

Nominalna struja: 19,3 A

Faktor snage:

Nominalni broj obrtaja: 2900 1/min

Vrsta uključivanja:

Klasa zaštite motora:

Klasa zaštite upravljačkog uređaja:

Materijali

Kućiste pumpe:

Radno kolo:

Vratilo:

Zaptivač vratila:

Materijal zaptivača:

Materijal cevovoda:

Montažne dimenzije

Cevni priključak sa usisne strane: DN 65, PN 10

Cevni priključak sa potisne strane: DN 65, PN 16

Informacije za slanje porudžbine

Proizvođač: Wilo

Oznaka proizvoda: SiFire Easy 40/200-195-11/0,75 EEJ

Neto težina oko: 902 kg

wilo

Kontakt-osoba
E-mail
Telefon

Kontakt

Kontakt-osoba
E-mail
Telefon

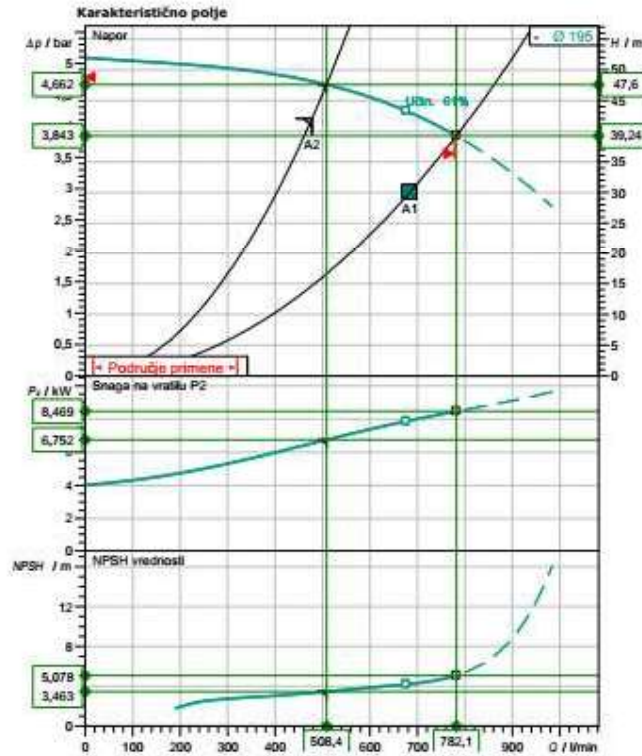
Tehnički podaci

Sistem protivpožarne zaštite
SiFire Easy 40/200-195-11/0,75

Ime projekta: Naimevanje projekta: 2020-05-22 10:42:18.335

Broj projekta: E89A29C2-A8CA-42CD-84CA-9AE40B21AC2E
Mesto ugradnje:
Konanički br. pol.

Datum: 22.06.2020

Ptext SiFire_Hint_Curves

Zadavanje radnih podataka

Protok: 684,00 l/min
Napor: 30,02 m
Medij: Voda
Temperatura fluida: 20,00 °C
Gustina: 998,30 kg/m³
Kinematska viskoznost: 1,00 mm²/s
Hidraulički podaci (radna tačka):
Protok: 782,06 l/min
Napor: 39,24 m
Snaga na vratilu P2: 6,47 kW

Podaci o proizvodu

Sistem protivpožarne zaštite
SiFire Easy 40/200-195-11/0,75 EEI

Broj električnih pogona

Broj Jockey pumpi: 10 bar
Maks. radni pritisak: 3 °C – + 50 °C
Temperatura fluida: 40 °C
Maks. temperatura okoline: IP 54
Vrsta zaštite:

Electric pump

Mrežni priključak: 3~ 400 V / 50 Hz
Dozvoljena tolerancija napona: ±10 %
Maks. broj obrtaja: 2900 1/min
Broj polova: 2
Nominalna snaga P2: 11,00 kW
Nominalna struja: 19,30 A
Faktor snage: IE3
Motor, nivo efikasnosti: IP 54
Vrsta zaštite: 2xM401xM16
Kablovska uvodnica: F
Klasa izolacije:

Jockey pump

Nominalna snaga: 0,75 kW
Nominalna struja: 1,83 A
Bruto zapremina: 20 l
Kućište pumpe: EN-GJL-250
Vratilo motora: 1.4301
O-ring (Jockey): EPDM

Priključne dimenzije

Cevni priključak sa usisne strane: DN 65, PN 10
Cevni priključak sa potisne strane: DN 65, PN 16

Materijali

Osnovni okvir: Steel galvanized
Sabitni cevovodi: Painted steel
Haba juči prstenovi: Bronza (CuSn5Pb20)
Kućište pumpe: EN-GJL-250
Radno kolo: 1.4408 (AISI316)
Radno kolo: 1.4301

Informacije vezane za poručivanje

Težina oko: 902 kg
Kataloški broj: 4205276

Kontakt- osoba
E-mail
Telefon

Kupac

Kontakt- osoba
E-mail
Telefon

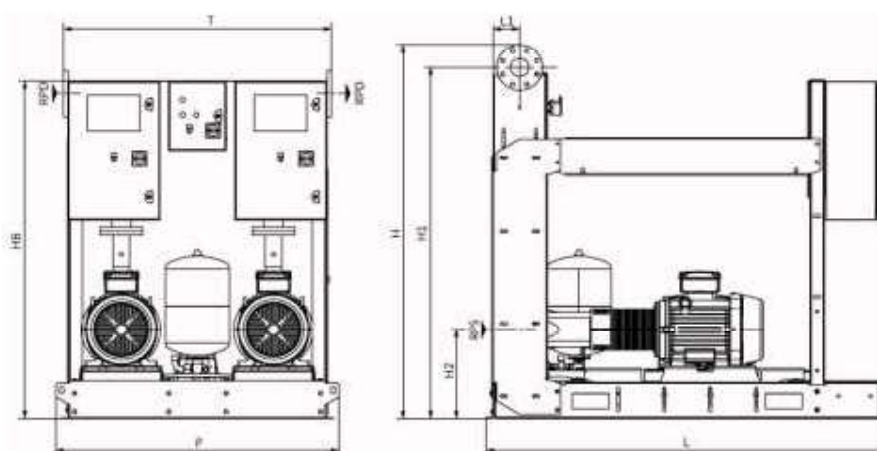
Dimenzije

Sistem protivpožarne zaštite
SiFire Easy 40/200-195-11/0,75

Ime projekta Naimevanje projekta 2020-05-22 10:42:18.335

Broj projekta
Mesto ugradnje
Korisnički br. pol.

Datum 22.06.2020

Standard
Usisna strana DN 65, PN 10/PN 16
Potisna strana DN 65, PN 10/PN 16

Dimenzije		mm					
Naziv	Vrednost	Naziv	Vrednost	Naziv	Vrednost	Naziv	Vrednost
H	1463	RPD	DN 65				
H1	1323	RPS	DN 65				
H2	368	T	1161				
HB	1471						
L	1747						
L1	116						
P	1230						

Zadržavamo prava na izmene

Beopanje cirkulaciona, Verzija 4.3.12 - 2019/12/06 (Build 293)
Verzija datoteke: 04.05.2020

Strana 1 / 1

Odgovorni inženjer
Davorin Radošević, dipl. ing. maš.

6. IZVJEŠTAJ HIDRAULIČKOG PRORAČUNA

ARHITEKTONSKI FAKULTET PODGORICA
Fire Sprinkler Reports

for

Prepared By:

6/22/2020

Fire - Fire Sprinkler Hydraulics Calculation Program pReJkEr Hell		 Elite Software Development, Inc. ARHITEKTONSKI FAKULTET PODGORICA Page 2	
General Project Data Report			
General Data			
Project Title:	ARHITEKTONSKI FAKULTET PODGORICA	Project File Name:	ARHITEKTONSKI FAKULTET..fiw
Designed By:		Date:	6/22/2020
Code Reference:		Approving Agency:	
Client Name:		Phone:	
Address:		City, State Zip Code:	
Company Name:		Representative:	
Company Address:		City And State:	
Phone:			
Building Name:		Building Owner:	
Contact at Building:		Phone at Building:	
Address Of Building:		City, State Zip Code:	
Project Data			
Description Of Hazard:	OH1	Sprinkler System Type:	Wet
Design Area Of Water Application:	72 m²	Maximum Area Per Sprinkler:	12 m²
Default Sprinkler K-Factor:	80.00 Km	Default Pipe Material:	SCHED 40 WET STEEL
Inside Hose Stream Allowance:	0.00 Lpm	Outside Hose Stream Allowance:	0.00 Lpm
In Rack Sprinkler Allowance:	0.00 Lpm		
Sprinkler Specifications			
Make:	VIKING	Model:	MX5
Size:	DN15	Temperature Rating:	67.79 C
Water Supply Test Data			
Source Of Information:		Date Of Test:	
Test Hydrant ID:			
Hydrant Elevation:	0 m	Static Pressure:	0.00 kPa
Test Flow Rate:	0.00 Lpm	Test Residual Pressure:	0.00 kPa
Calculated System Flow Rate:	683.64 Lpm	Calculated Inflow Residual Pressure:	244.48 kPa
Calculation Project Data			
Calculation Mode:	Demand	Minimum Desired Flow Density:	5.00 Lpm/m²
HMD Minimum Residual Pressure:	35.00 kPa	Number Of Inactive Pipes:	0
Number Of Active Nodes:	34	Number Of Inactive Sprinklers:	0
Number Of Active Pipes:	33		
Number Of Active Sprinklers:	11		

Monday, June 22, 2020, 10:36 AM

Fire - Fire Sprinkler Hydraulics Calculation Program				Elite Software Development, Inc.		
pReJkEr				ARHITEKTONSKI FAKULTET PODGORICA		
Hell				Page 5		
Fire Sprinkler Input Data						
Node Input Data (cont'd)						
Node No.	Node Description Branch Description	Area Group Branch Dia. (cm)	Sprinkler KFactor (Km) Branch Len. (m)	Pressure Estimate (kPa) Branch Stnd Fittings	Node Elev (m) Branch Non- Stnd Fittings (m)	Non-Sprinkler Flow (Lpm) Branch Sprk KFactor (Km)
34	No Discharge	---	N/A	244.48	0.00	0.00
	---	0.000	0.0	---	0.0	0.00

Monday, June 22, 2020, 10:36 AM

Fire - Fire Sprinkler Hydraulics Calculation Program						Elite Software Development, Inc. ARHITEKTONSKI FAKULTET PODGORICA Page 7				
Fire Sprinkler Input Data										
Pipe Input Data (cont'd)										
Beg. Node	End. Node	Pipe Description	Nominal Diameter (mm)	Type Group	Fitting Data	Nominal Length (m)	Fitting Length (m)	Total Length (m)	CFactor (gpm/inch-psi)	
16	7	SCHED 40 WET STEEL	25.400	0	E	0.20	0.61	0.81	120	
17	6	SCHED 40 WET STEEL	25.400	0	T	0.20	1.52	1.72	120	
18	5	SCHED 40 WET STEEL	25.400	0	E	0.20	0.61	0.81	120	
19	4	SCHED 40 WET STEEL	25.400	0	E	0.20	0.61	0.81	120	
20	3	SCHED 40 WET STEEL	25.400	0	T	0.20	1.52	1.72	120	
21	2	SCHED 40 WET STEEL	25.400	0	E	0.20	0.61	0.81	120	
22	1	SCHED 40 WET STEEL	25.400	0	E	0.20	0.61	0.81	120	

Monday, June 22, 2020, 10:36 AM

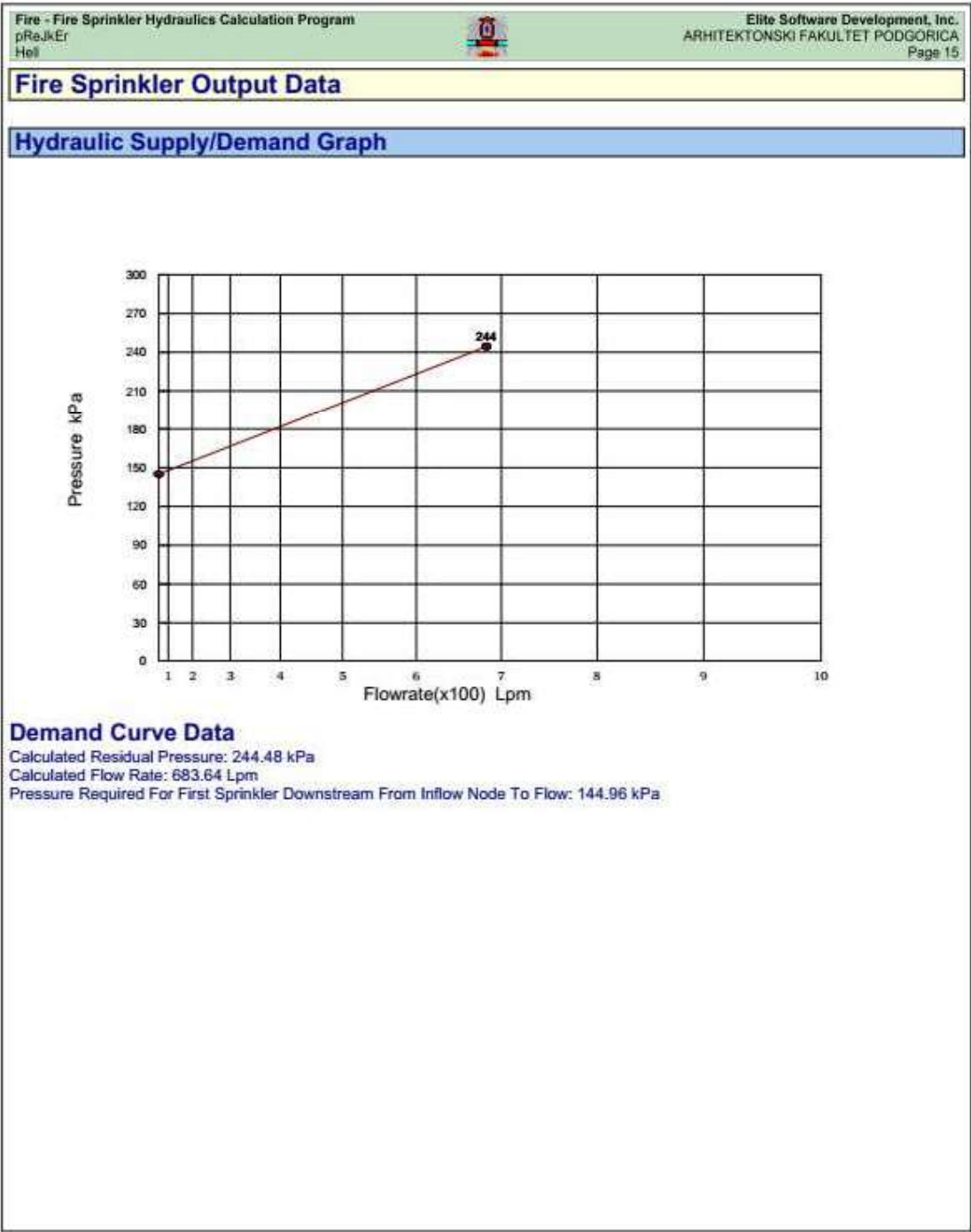

Fire - Fire Sprinkler Hydraulics Calculation Program pReJkEr Hell		 Elite Software Development, Inc. ARHITEKTONSKI FAKULTET PODGORICA Page 14	
Fire Sprinkler Output Summary			
Hydraulically Most Demanding Sprinkler Node			
HMD Sprinkler Node Number:	8		
HMD Actual Residual Pressure:	56.29 kPa		
HMD Actual GPM:	59.99 Lpm		
Sprinkler Summary			
Sprinkler System Type:	Wet		
Specified Area Of Application:	72.00 m ²		
Minimum Desired Density:	4.999 Lpm/m ²		
Application Average Density:	9.495 Lpm/m ²		
Application Average Area Per Sprinkler:	6.55 m ²		
Sprinkler Flow:	683.66 Lpm		
Average Sprinkler Flow:	62.15 Lpm		
Flow Velocity And Imbalance Summary			
Maximum Flow Velocity (In Pipe 14 - 28)	2.12 m/sec		
Maximum Velocity Pressure (In Pipe 14 - 28)	2.25 kPa		
Allowable Maximum Nodal Pressure Imbalance:	1.5003 kPa		
Actual Maximum Nodal Pressure Imbalance:	0.0023 kPa		
Actual Average Nodal Pressure Imbalance:	0.0005 kPa		
Actual Maximum Nodal Flow Imbalance:	0.0081 Lpm		
Actual Average Nodal Flow Imbalance:	0.0010 Lpm		
Overall Network Summary			
Number Of Unique Pipe Sections:	33		
Number Of Flowing Sprinklers:	11		
Pipe System Water Volume:	670.84 L		
Sprinkler Flow:	683.66 Lpm		
Non-Sprinkler Flow:	0.00 Lpm		
Minimum Required Residual Pressure At System Inflow Node:	244.48 kPa		
Demand Flow At System Inflow Node:	683.64 Lpm		

Monday, June 22, 2020, 10:36 AM

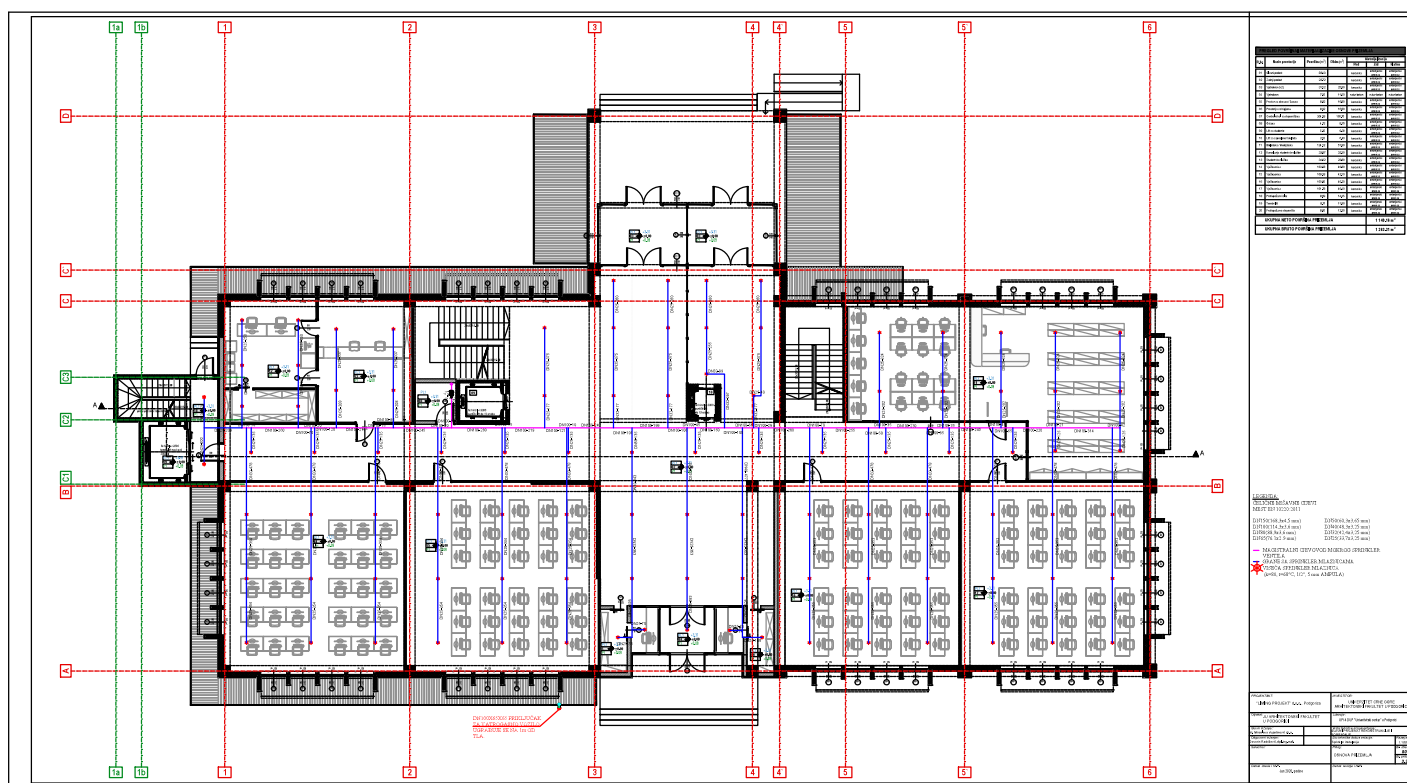

Monday, June 22, 2020, 10:36 AM

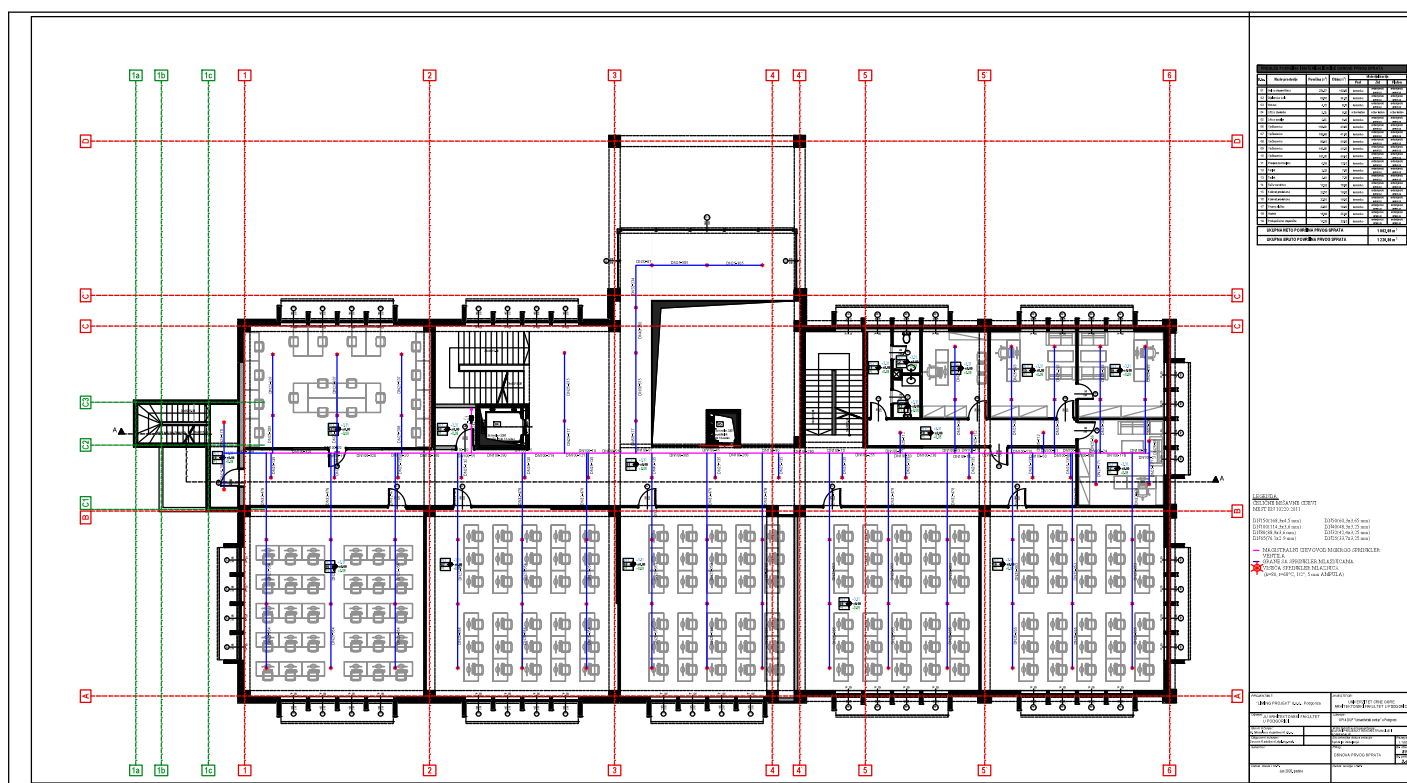
3. GRAFIČKA DOKUMENTACIJA

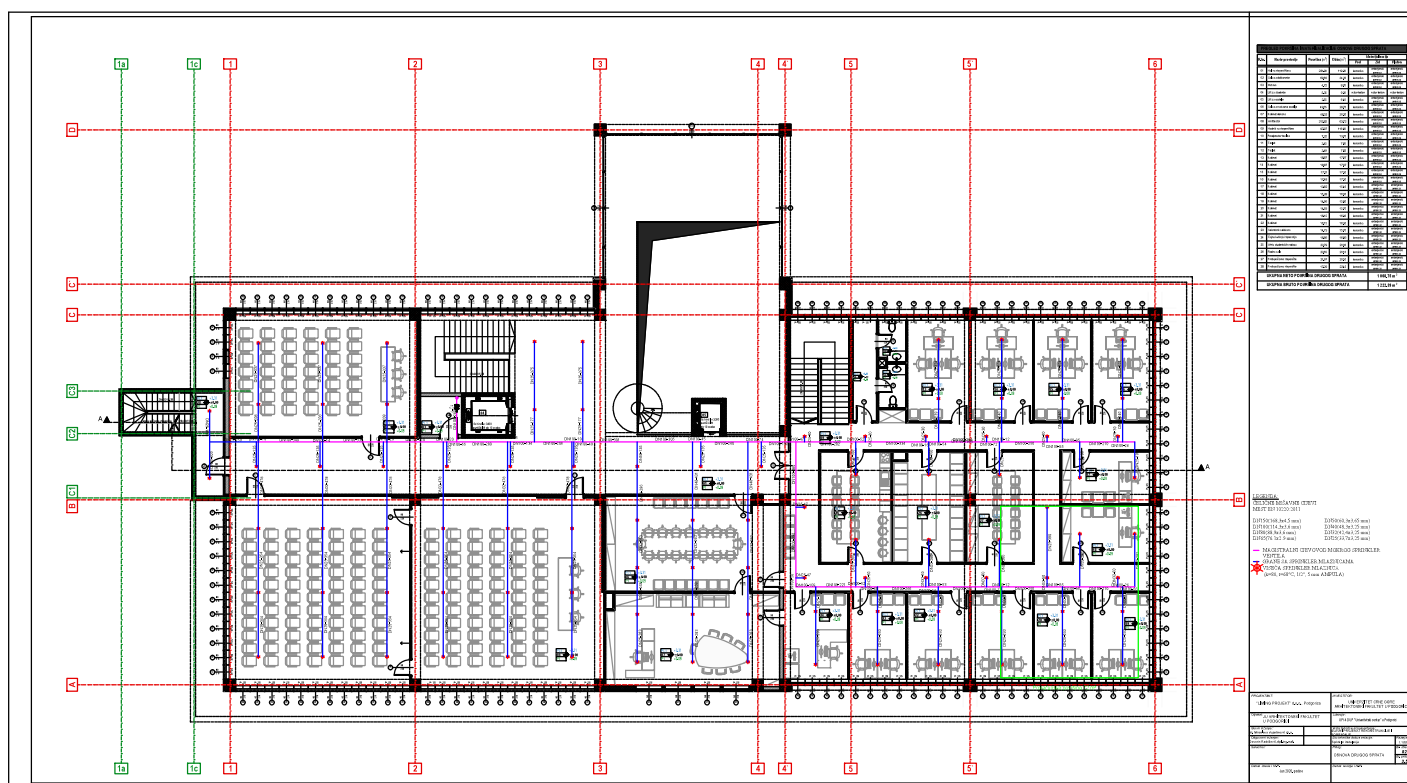

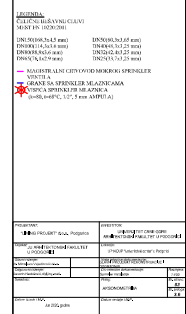

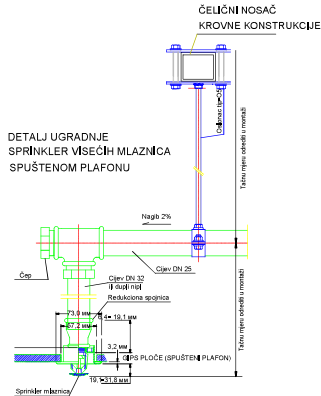
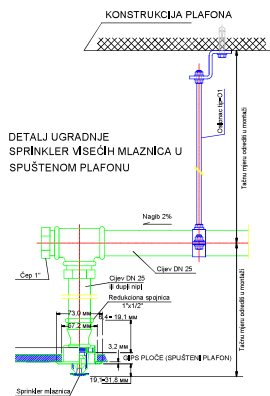

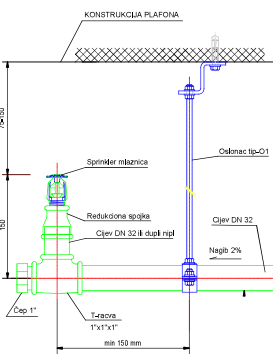

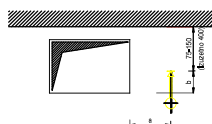

DETALJ UGRADNJE SPRINKLER STOJEĆIH MLAZNICA

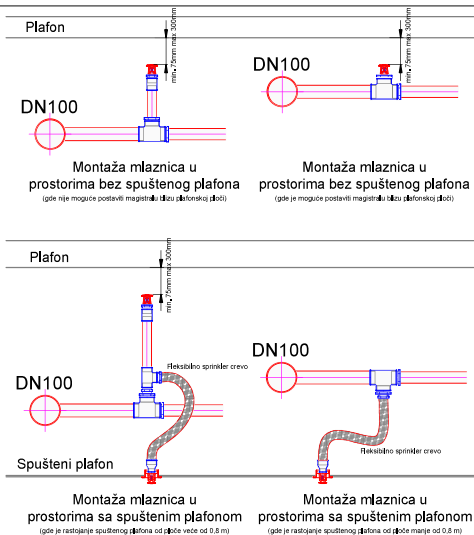
RASTOJANJE SPRINKLERA OD KONSTRUKCIJE I OPREME KOJA SE NALAZI ISPOD SPRINKLER MLAZNICE

s (mm)	b (mm)
200	~20
400	0
600	30
800	60
1000	100
1200	140
1400	160
1600	200

Napomena: prečničnici cevi i rastojanja među elementima sprinkler cevovoda su samo ilustrativni, pri montaži koristiti odgovarajuće crteže osnove i aksionometrijske prikaze

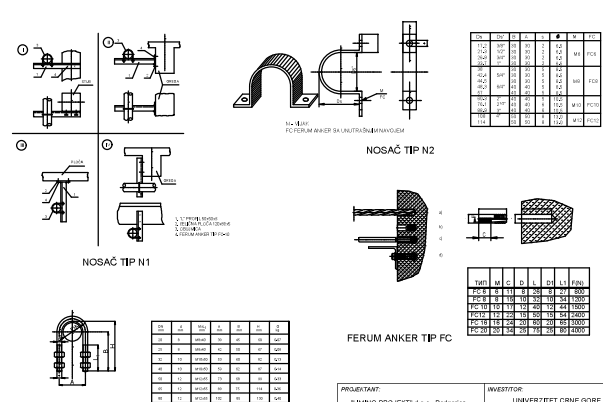
Napomena: Maksimalno rastojanje od oslonca do sprinkler mlaznice ne sme biti veće od 0,9m, ni manje od 0,15m. Fiksne oslonce montirati na magistralnu cev na svakih 40 m. Oslonci ne smeju sadržati gorive elemente

PROJEKTANT:		INVESTITOR:	
"LIMING PROJEKT" d.o.o., Podgorica		UNIVERZITET CRNE GORE ARHITEKTONSKI FAKULTET U PODGORICI	
Objekat:		Lokacija:	
JU ARHITEKTONSKI FAKULTET U PODGORICI		UP14 DUP "Univerzitetski centar" u Podgorici	
Glavni inženjer:		Vrsta tehničke dokumentacije:	
dr. Miroslava Vujađinović d.đ.a.		GLAVNI PROJEKT REKONSTRUKCIJE I	
Odgovorni inženjer:		Dio tehničke dokumentacije:	
Davorin Radošević, dipl.ing.maiš.		Sprinkler instalacije	
Saradnici:		Prilog:	
		DETALJ UGRADNJE MLAZNICA	
Datum izrade i M.P.		Datum revizije i M.P.	
Jun 2020. godine			

Razmjera:
1:100
Br. strane:
85
Br. priloga:
3.8

PROJEKATANT:	INVESTITOR:
"JIMING PROJEKT" d.o.o., Podgorica	UNIVERZITET CRNE GORE ARHITEKTONSKI FAKULTET U PODGORICI
Objekat: "JU ARHITEKTONSKI FAKULTET U PODGORICI"	Lokacija: Ulica "21. oktobra" centar u Podgorici
Glavni inženjer: Doktor inženjer Dr. Zvezdana Vukobratović	Glavni projektant: Dr. Zvezdana Vukobratović
Odgovorni inženjer: Dr. Zvezdana Vukobratović	Dr. inženjer iz domaćinstva: osobne potrebe
Projekat:	Prilog: 86, strana 86, strana 3.9
Datum izdavanja: 14.11.2020. godine	Datum prijema: 14.11.2020. godine